

mars 2008
menning

[SÉRBLAD FRÉTTABLAÐSINS UM MENNINGU OG LISTIR]

**„Það er
verkurinn“**

Þórhildur
Þorleifsdóttir setur
Engisprettarnar,
nýtt serbneskt
verk, á sviði í
Þjóðleikhúsinu.

Stóri salur Í TÓNLISTARHÚSINU

Framtíðarlausn fyrir óperur og söngleiki á Íslandi

NÝTT LJÓÐ EFTIR ÞORSTEIN FRÁ HAMRI ■ TILRAUNAMARAFON Á LISTAHÁTÍÐ ■ HELGI FELIXSON OG MARIANNE GREENWOOD
■ ESTELLE-SAFNIÐ SELT ■ DEMOCRAZY Í HÖFN ■ EGILL HEIÐAR PÁLSSON ■ STORMURINN Í MÁLMHEY ■ GUÐJÓN PEDERSEN
■ TRIO NORDICA FIMMTÁN ÁRA ■ MÚSÍK VIÐ MÝVATN Í TÍU ÁR ■ DUBBELDUSCH Á AKUREYRI

Í TILFNI AF STÓRAFMÆLUM

Páll Baldvin Baldvinsson

Í liðinni viku minntumst við Þórbergs Þórðarsonar og Steinars Sigurjónssonar, sem báðir eru löngu horfnir héðan og lífa nú í verkum sínum og frjóum hugum lesenda sinna. Í gær átti Þorsteinn frá Hamri sjötugsafmæli og heiðrar hann okkur með kvæði hér á síðunni.

Aðstaða íslenskra höfundar og skálda hefur tekið stakkaskiptum frá því Þorsteinn settist á skálda-bekk ungar maður. Hann man tímann tvenna. Umbreytingar í lögum um listamannalaun á Íslandi sem hér höfðu tíðkast allar götur frá aldamótunum 1900 urðu til þess að hér var efnt til starfslauna-sjóða sem veittu höfundum og öðrum listamönnum starfslaun, meðallaun opinberra starfsmanna, til tiltekins tíma, nokkurra mánaða og örfáum til nokkurra ára.

Þetta kerfi hefur vaxið síðan og svarar engan veginn eftirspurn: listamaður vill vinna að list sinni óskiptur. En jafnvel í þessu kerfi er ótryggt að það gerist. Löng hlé þar sem launþeginn er einn á báti og í launasnapi eða kemur sér í aðra fasta vinnu rjúfa samfellu í vinnu. Kerfið er því ekki til þess fallið að tryggja samfellu. Raunar ætti löggjafinn að taka það til endurskoðunar, fella burt stutta styrki, lengja tímabilin í ár hið minnsta og hækka mánaðarlaun í kerfinu.

Þær raddir heyrast enn að kerfið sé óþarft en tala fyrir daufum eyrum. Allur almenningur er löngu orðinn þess fullviss að þær fjárhæðir sem renna í frumsköpun veita okkur hundruð verka þegar upp er staðið. Tuð um dreifingu fjárens er árviss; sumir reikna jafnvel með því að þeir verði ævilangt á slíkum launum. Til þess eru of margir kallaðir, of fáir útvaldir. En mánaðarlaun þarf að efla og eins lengja launatímabilin, til þess að tryggja ávöxtun fjárens, tryggja að höfundar hafi fjárhagslegt næði til að ná langt með verk sín.

Vitaskuld erum við að tala um ríkisstyrktar bókmennir: en við fáum í staðinn lesefni sem greinir okkur frá öðrum, gerir okkur að einum söguheimi þar sem lag og ljóð, litur og saga sameina okkur. Það væri þunnt roðið ef við hefðum bara blóðin.

Putin

Tumas og Putin

Hinn kunnir leikstjóri Rimas Tuminas sem hingað kom nokkrum sinnum og setti upp verk Tjekovs í Þjóðleik-húsinu starfar nú sem leikhústjóri í Moskvu. Í vikunni var greint frá fundi hans með Putin sem

Rimas Tuminas

heiðraði Tuminas með heimsókn á sviðsetningu hans á rússneskum nítj-ánda aldar gamanleik.

AP-fréttastofan sá ástæðu til að greina frá þeirri heimsókn í vikunni. Þar er greint frá mörgum áhugamálum Putins: hann keyri hraðskreiða bíla og lestir, stýri kafbátum og hljóðfráum þotum, skíði og skarti svarta beltinu í júdí. Nú hafi komið í ljós að hann er áhugamaður um leikstjórn.

Eftir sýninguna ræddu Pútin og frú við leikara yfir te og smákökum og þar fann hann að túlkun einstakra leikara. Aðalpersóna verksins hefði skælt í upphafi og þannig kynnt sem veiklundaður maður sem hann væri ekki. „Þetta er rétt, gott þú segir þetta svo leikarinn heyrir það,“ sagði Tuminas sem leikstjóri sýningunni. „Þetta varð-arkert leikarann, þú hefur sagt honum að leika þetta svona,“ sagði þá Putin. Hann var aftur ánægður með að verkið hafi tilvísun til okkar tíma. Aðalpersónan gagnrýni þá sem á tíma verksins, árum Napóleons, taki síði eftir Evrópumönnum. „Það ætti að kenna þeim þjóðum sem nýgengnar eru í Evrópusambandið,“ sagði Putin en bætti svo við að hann væri að grínast. En mönnum hefur lærst að öllu gríni hans fylgir alvara.

Tuminas stýrir leikhúsum í Moskvu og hefur samkvæmt yfirlýsingum Baltasars Kormáks falast eftir kröftum hans við leikstjórn þar eystra.

Sýningarskálinn sem hósti tilraunamarabonið í Serpentine í fyrra.

MYND/SERPENTINE GALLERY

TILRAUNAMARABON

Fyrir skömmu var dagskrá Listahátíðar í vor kynnt, sú síðasta sem Þórunn Sigurðardóttir leiðir en Hrefna Haraldsdóttir tekur við hennar starfi í haust. Rík áhersla er lögð á myndlist í dagskránni og standa flestar sýningar fram eftir sumri. Stærsta sýningin verður Tilraunamarabon í Listasafni Reykjavíkur

MYNDLIST PÁLL BALDVIN BALDVINSSON

Þórunn Sigurðardóttir

Hans Ulrich Obrist

Rétt eins og á Listahátíð fyrir tveimur árum er stóra verkefnið unnið í samvinnu við erlenda sýningarstjóra. Þá var einum erlendum aðila falið að stýra verkinu, nú verða þeir tveir, Hans Ulrich Obrist og Ólafur Elíasson. Tilraunamarabonið er unnið í samvinnu við Serpentine Gallery í London þar sem sýning Hreins Friðfinnssonar var í sumar en Hans er þar sýningarstjóri. Hann átti einnig hlut að bandarísku sýningunni sem var í Listasafni Reykjavíkur. Hann hefur einnig komið að Eida-verkefni Sigurjóns Sighvatssonar og unnið að heimildarmyndum með Ara Alexander.

Tilraunamarabonin hefur Hans skipulagt víðar en þau byggjast á samræðu listamanna, vísindamanna og annarra forkólfa úr opinberu lífi. Samfara þeim samræðugrundvelli sem Hans skipuleggur í kringum stóra viðburði er safnað saman hópi listamanna sem setja upp verk: hér verða á ferðinni stór nöfn úr samtíma-myndlist í bland íslenska krafta: Marina Abramovic, Brian Eno, Ivane Frank, Roger Hiorns, Jonas Mekas, Gustav Metzger, Pedro Reyes. Hekla Dögg og Katrín Sigurðardóttir verða í þessum hóp ásamt fleirum. Eno og Mekas eru báðir þekktir allar götur frá sjöunda áratug síðustu aldar, Eno af vinnu sinni með Roxy Music, Bowie og U2, Mekas sem forkólfur í kvikmyndalist.

Auk þeirra hafa boðað sig í Hafnarhúsið vísindamaðurinn Israel Rosenfeld, stjarnæðlisfræðingurinn Peter Coles, þróunarkenningasmíðurinn Mark Pagel og fleiri. Vafalítið verða íslenskir vísindamenn kallaðir til, en verk-

efnið fær glæsilega kynningu í plöggum Listahátíðar: „...verður Hafnarhúsinu umbreytt í meiri-háttar tilraunastofu þar sem innlendir og erlendir listamenn, arkitektar, kvikmyndagerðarmenn og vísindamenn munu skapa vettvang uppgötvana með fjölda innsetninga, gjörninga og kvikmynda. Að auki verða eldri verkefni tengd þessu þema endurskoðuð og sett upp.“

Hans setti fyrst saman frægt marabon í London 2006: Serpentine Gallery Marabon var fyrst haldið árið 2006 með sólarhringsviðtalaraboninu sem arkitektinn Rem Koolhaas, sem var ráðgjafi Reykjavíkurborgar vegna Vatnsmyrarverkefnisins, og Hans Ulrich Obrist stýrðu. Í fyrrahaust fór marabonið fram í glæsilegum skála sem stóð í garði Serpentine Gallery og hannaður var af Ólafi Elíassyni ásamt arkitektinum Kjetil Thorsen. Þar framkvæmdu kunnir listamenn, rithöfundar og vísindamenn ýmsar, fjölbreytilegar tilraunir sem tengdust rannsóknunum á skynjun, gervigreind, mannlíkamanum og tungumáli. Meðal þátttakenda þar voru John Brockman, Steven Pinker, Marina Abramovic og John Baldessari. Viðburðurinn var unninn í samstarfi við samtímalistastofnunina Thyssen-Bornemiza. Niðurstaða þess verður sérstaklega kynnt í Hafnarhúsinu í skála sem Ólafur Elíasson mun hanna með Einari Þorsteini Ásgeirssyni arkitekt. Sýningarstjórinn, Hans Ulrich Obrist, byggir þennan viðburð að nokkru leyti á sýningu sem hann setti upp ásamt Barböru Vanderlinden árið 1999 í Antwerpen og hét Laboratorium. Gögn frá þeirri sýningu verða einnig hluti af sýningu Hafnarhússins.

Þórunn Sigurðardóttir segir það hafa verið nauðsynlegt að fylgja eftir reynslunni frá næstsíðustu hátíð: nú komi að verkinu miklu fleiri sýningarstjórar þegar litið sé til allra myndlistarviðburða á hátíðinni, margir þeirra íslenskir. Hér sé að þróast hópur sýningarstjóra. Það hafi verið reynslan bæði með Kvikmyndahátíð og poppið að eftir nokkra fylgd með Listahátíð hafi þessar deildir orðið sjálfstæð fyrirbæri: Alþjóðlega kvikmyndahátíðin og Airwaves séu til marks um það. Nú séu hátíðir farnar að spretta upp um allt land og hér í borginni séu hátíðir á borð við Sequences og Vorblót að ná sér á legg.

Þórunn dregur ekki dul á að breytingin úr hátíð á tveggja ára fresti hafi verið til góðs. Meiri samfella verði í starfinu og hugsa verði til langs tíma í rekstri á hátíðum sem þessum. Listahátíð hafi enn þau sérkenni að geta blandað saman áherslum í ólíkum listgreinum og sú hugsun að hátíðin búi til ný atriði veiki enn áhuga manna. Hún var í liðinni viku á kynningarfundum með því fyrirtæki sem vinnur nú í þriðja sinn með Listahátíðinni í Reykjavík við kynningu á dagskránni gagnvart miðlum austanhafs og vestan. Hún segir það samstarf nauðsynlegt til að halda hátíðinni að erlendum blaðamönnum sem séu lykill að því að ná athygli á hátíðina í útlöndum, bæði til að draga að erlenda gesti og eins til að tryggja stöðu hennar í vitund listunnenda og listamanna erlendis.

Þórunn verður við vinnu fram á haust en þá tekur Hrefna Haraldsdóttir við en hún hefur verið framkvæmdastjóri Listahátíðar í sjö ár.

LIÓÐIÐ

Þorsteinn frá Hamri

PAU VÖTN

*Að þeim vötnum
ballar úr höfuðáttum
brekkum
úr blaðsíðum ...*

*Eftir stígum koma stafirnir
fetandi: þetta er fólk!
Hvert orð er atvik, og málsgreinarnar
stynja af stórmælum,*

baráttu

salu

og sorg:

*Það er hjartablód sem steypist
í hjálparfossnum
stall af stalli,
niður, neðar*

*unz vötnin öðlast helgi af hugum og
stundum.*

Sámal Joensen Mikines
26. janúar – 6. apríl

Jóhannes S. Kjarval
5. janúar – 6. apríl

Sýningar á Kjarvalsstöðum

Nína Sæmundsson
26. janúar – 6. apríl

Aðgangur
ókeypis

Free
admission

Byggingarlist í augnhæð
8. september 2007 – 6. apríl 2008

Kjarvalsstaðir eru opnir daglega 10 – 17.

Leiðsögn á Kjarvalsstöðum og í Hafnarhúsi
alla sunnudaga kl. 15.

Aðgangur ókeypis.

Listasafn Reykjavíkur er safnið þitt.

LÍFSKÚNSTNER með myndavél

Í vikunni sem leið sýndi sænska sjónvarpið heimildarmyndina Motståndare till längtan eða Andstæðingur dagdrauma eftir Helga Felixson og Titti Jonsson. Myndin fjallar um sænska ljósmyndarann og rithöfundinn Marianne Greenwood og gæti borið fleiri titla: lífskúnstner, flakkari og fyrirsæta. Vinir hennar og samstarfsfólk um árin eru margir þekktir listamenn. Má þar nefna Picasso, Andy Warhol, Fritz Lang og Yves Montand. Myndin verður á dagskrá Ríkissjónvarpsins í apríl.

KVIKMYNDIR HELGA BREKKAN

Helgi Felixson

Ég hitti Helga Felixson í kvikmyndasmíðju hans á Kungsholmen í Stokkhólmi. Þar starfar hann ásamt eiginkonu sinni Titti Jonsson við heimildarmyndagerð.

Titti er farin heim að pakka því á morgun fljúga þau til Suður-Afríku. Þau hafa farið þangað oft og gert heimildarmynd um Fridu, fyrrverandi götubarn, og halda áfram að vinna verkefni þar.

Í mynd sinni „Andstæðingur dagdrauma“ lýsa Helgi og Titti lífi sænska ljósmyndarans Marianne Greenwood, sögu konu sem á sjötta áratugnum yfirgaf mann sinn og son, fór til Antibes, kynntist Picasso, varð ljósmyndari Picasso-safnsins og myndaði fjölda listamanna. Nokkrum árum seinna pakkaði hún niður og lagðist í heimsflakk. Hún skrifaði greinar og tók ljósmyndir fyrir fjölda tímarita. Marianne var á flakki í þrjátíu ár með bakpoka og myndavél. Myndavélina keypti hún eftir að hafa selt giftingarhringinn úr seinna hjónabandi sínu.

Af hverju gerðuð þið mynd um Greenwood?

„Ég hitti Marianne fyrir tuttugu árum og langaði þá að gera mynd um hana. En ég vissi ekki hvernig ég ætti að fara að því. Síðan kynntist ég Titti og hún fann bók hennar „Af hverju grætur þú“ í hillu hjá mér. Þá höfðum við samband við Marianne árið 2004. Okkur fannst merkilegt hvað hún var lítið viður-

kennd. Karlmann á hennar sviði hlutu mikla athygli en hún var kona. Það var eflaust ástæðan. En þegar við töluðum við Marianne sagði hún að einhver annar væri að gera mynd um hana. Seinna fékk hún „Women Discovery Award“ í New York og þá hringdum við aftur til að spyrja hvað hefði orðið um myndina. Þá kom í ljós að verkið hafði dagað uppi. Nokkrum dögum síðar heimsóttum við hana í Frakklandi. Við höfum tökurnar á síðustu stundu og því miður hittum við hana ekki oft. Marianne lést 2006 á níftugasta aldursári. Hún var sátt: ljósmyndir hennar voru þá á stórrí sýningu í Stokkhólmi.“

Hvar tókuð þið myndina?
„Við vorum bundin við íbúð hennar í Antibes því hún var veik. Ég notaði mínar eigin kvikmyndir til þess að skapa nærveru í frásögnina. Af tilviljun hef ég ferðast um mörg þeirra landa í Suður-Ameríku og í Kyrrahafi þar sem Marianne dvaldi.“ Helgi hefur gert heimildarmyndir um indjána í frumskógum Perú og eyjarskeggja í Kyrrahafi.

Hvernig kona var Marianne?
„Ákveðin. En okkur kom vel saman. Fyrst horfði hún á okkur sínum ákõfu augum og sagði: „Þið verðið að flýta ykkur. Ég veit ekki hvað ég á eftir að vera hér lengi.“ Hún var búin að taka fram fullt af bókum og ljósmyndum. Marianne leit lengi á mig og sagði: „Að lifa er ævintýri. Það mikilvæga er að

vera ekki að dreyma um það sem mann langar til að gera og missa af núinu. Ef þú ert hér og þú þráir alltaf eitthvað annað, þá tapar þú tímanum... ég er andstæðingur söknuðar og drauma.““

Í myndinni stendur hún við opna glugga við hafið: „Hér bý ég með vindinum. Hann kemur inn og síðan fer hann út aftur. Ég vil auðvitað búa á hafinu, en ég get það ekki. Því er lokið... en samt...“ Og hún starir á marglitt Miðjarðarhafið. „Marianne var fyrsti hippinn,“ segir Helgi. „Hún ólst upp í borgaralegri fjölskyldu og síðan fór hún burt og lifði eins og hippa löngu áður en sú bylgja hófst. Gekkt alltaf berfætt. Hún fæddist í Gallivare í Norður-Svíþjóð 1916 og flutti síðar til Kiruna og Skellefteå með fjölskyldu sinni. Foreldrar hennar ferðuðust mikið og margir þekktir landkönnuðir eins og Sven Hedin og Knud Rasmussen komu á heimilið. Hún fór oft með föður sínum á slóðir Samanna og heillaðist fljótt af lífi þeirra og nálægð við náttúruna. Upp frá því hafði hún mikinn áhuga á frumbyggjum. Marianne ferðaðist áratugum saman bæði í Suður-Ameríku, á Nýju-Gíneu og í Asíu. Ljósmyndir hennar og bækur opna heim sem er ekki lengur til.“

Marianne segir í myndinni: „Ég ljósmynda ekki bara þann sem ég vel að mynda. Ég tek myndir af mínum eigin upplifunum. Þannig deili ég með mér til þeirra sem ég vona að muni einnig

njóta þessara augnablika. Það er tilgangurinn, ekkert annað.“ Í myndinni segir Marianne frá því að hún byrjaði að ferðast þegar ung dóttir hennar dó. „Allt hefur sitt gjald,“ segir hún. „En ekki eins hátt fyrir mig og börnin. Ég var víst aldrei góð móðir.“

Hvernig segió þið sögu hennar?
„Kjarninn er viðtöl við Marianne og son hennar Bertil. Einnig efni úr bókum hennar og ljósmyndir. Það heillaði okkur hvernig hún lifði. Hún lét ekkert hindra sig. Lifði hér og nú. Við vildum koma lífsþorsta hennar og ljósmyndum á framfæri. Síðan lifði hún auðvitað óvenjulegu lífi sem er spennandi. Eins og Titti sagði þá á Marianne það skilið að vera kynnt og fljúga um heiminn.“

Heimildarmyndin um Marianne Greenwood hefur einnig vakið mikla athygli. Hún var sýnd í Svíþjóð í síðustu viku og sáu margir hana á fjölvarpi og breiðbandi. Hún verður brátt sýnd á öllum Norðurlöndunum og hér heima í apríl. Það var mikið skrifað um Greenwood í Frakklandi þegar hún dó og verður myndin sýnd þar og víðar.

Óg hvað er svo fram undan hjá Helga Felixsyni kvikmyndagerðamanni?

„Fyrir utan verkefnið í Suður-Afríku þá er ég að klippa mynd um Skaftfell-
ing.“

Hver er það?
„Fljúgandi skip á Íslandi.“
Við bíðum bara spennt eftir því að Skaftfellingur lendi.

Marianne Greenwood

ESTELLA-SAFNIÐ SELI

Það er fátítt að á uppboð komi söfn sem varpa skýru ljósi á myndlist heimsveldis frá liðnum áratugum, fjölmennasta veldis heims, þar sem myndlistin hefur gengið í gegnum mikla umbrotatíma. Sotheby's mun í vor og haust selja Estelle-safnið, yfir 200 verk frá Kína á síðustu tveimur áratugum. Þar er að finna mörg lykilverk kínverskra myndlistarmanna, þar á meðal eru verk eftir Ai Weiwei, Zhang Xiaogang, Cai Guo-Qiang and Xu Bing. Er safnið einstakt fyrir þá sök að þar eru verk unnin í ölfu, með vatnslitum, þrykki, þrívíð verk, innsetningar, vídeóverk og ljósmyndir. Sölu-katalógar vegna uppboðanna sem verða í Hong Kong í vor og New

York í haust eru einstakt yfirlit um kínverska samtímamyndlist, enda hafa lykilyfirlitsverk um myndlist þar eystra verið unnin upp úr Estella-safninu.

Áhugamönnum um myndlist hér á landi gefst einstakt tækifæri í vor að kynna verkum nokkurra þeirra listamanna sem eiga verk í Estella-safninu þegar Listasafn Akureyrar setur upp sýninguna Facing China á Listahátíð í vor, en það verður að telja eitt merkilegasta atriði Listahátíðar þetta árið. Þar er lögð áhersla á málverkið, en þar á meðal eru verk Zhang Xiaogang (1958) úr Bloodline-seríunni svokölluðu. Eitt lykilverk úr henni er einmitt á uppboði í Hong Kong: Fjölskyldu-

mynd nr. 3 frá 1995, og var fyrst verka í seríunni í mikilli stærð, 179 x 229 cm, unnið fyrir Tvíæringinn í Feneyjum það ár. Verk úr sömu seríu verða á Akureyri í vor.

Verð á kínverskri samtímalist hefur hækkað hratt á liðnum árum og valdamiklir safnarar á borð við Saatchi hafa sankað að sér kínverskri myndlist; hann á stórt safn málverka eftir Zhang Xiaogang. Talið er víst að nýtt verðmark verði sett á kínverska myndlist á uppboðinu í Hong Kong. Megnið af verkunum sem verða á Facing China á Akureyri er úr eigu safnara sem Hannes Sigurðsson hefur náð sambandi við. Þar er höfuðáherslan lögð á mannamyndir.

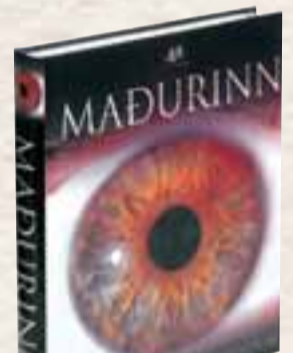
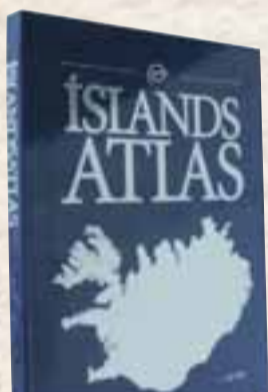
Zhang Xiaogang, Bloodline: The Big Family No. 3 (1995) er metið á tvær og hálfja milljón dala.

WIKI/SOHEBY'S IMAGES

Bókin bilar ekki

Íslandsatlas
Verð: 17.990,-

Íslensk orðabók
2007
Verð: 12.990,-

Stiklað á stóru um
næstum allt
Verð: 5.980,-

Íslenskir hellar
Verð: 17.990,-

Biblían
Verð frá: 5.980,-

Maðurinn
Verð: 9.980,-

Þessar bækur og margar fleiri færðu á fermingartilboði í næstu bókabúð:

Spænsk-íslensk orðabók / Stafsetningarorðabókin / Dönsk-íslensk orðabók / Ensk-íslenska orðabókin / Stóra orðabókin / Erró í tímaröð / Íslandssagan í máli og myndum / Íslensk tunga I–III / Íslenski hesturinn / Jörðin / Mergur málsins / Stóra myndorðabókin / Íslendingasögur / Af hverju er himinninn blár? / Don Kíkóti / Edda – með málverkum / Einar Már: Ljóð 1980–1995 / Eldgos / Frankenstein / Halldór Laxness / Goðheimar bernskunnar / Hamingja í lífi og starfi / Ísland í hers höndum / Íslensk fjöll: Gönguleiðir á 101 tind / Íslenska bílaöldin / Ljóðasafn Hannesar Péturssonar / Ljósmyndarar á Íslandi 1845–1945 / Tryggvi Ólafsson: Málverk í 20 ár / Merkisdagar á mannsævinni / Mynd á þili / Opinberun Jóhannesar / Saga daganna / Skáldalíf / Ísland í aldanna rás / Snert hörpu mína / Snorri Hjartarson: Kvæðasafn / Veður og umhverfi / Völuspá / Þorsteinn frá Hamri: Ritsafn / Vefbækur – áskrift í 2 ár

FORLAGIÐ
www.forlagid.is

TÓNLISTARHÚSIÐ rís úr jörð

Framkvæmdir við Tónlistarhúsið sýnist vegfarendum að gangi örugglega og fulltrúar byggingaraðila láta vel af gangi mála. Stórútbóð á tæknibúnaði eru í gangi: Hljóðkerfi og stólar í alla sali hússins. Í byrjun mánaðar lauk keppni um nafn á þetta mikla mannvirki sem mun ásamt aðliggjandi byggingum gerbreyta Kvosinni. Enn er ekki ljóst hvernig stjórn þessa húss verður háttað og enn deila menn um hvaða starfsemi komist þar fyrir.

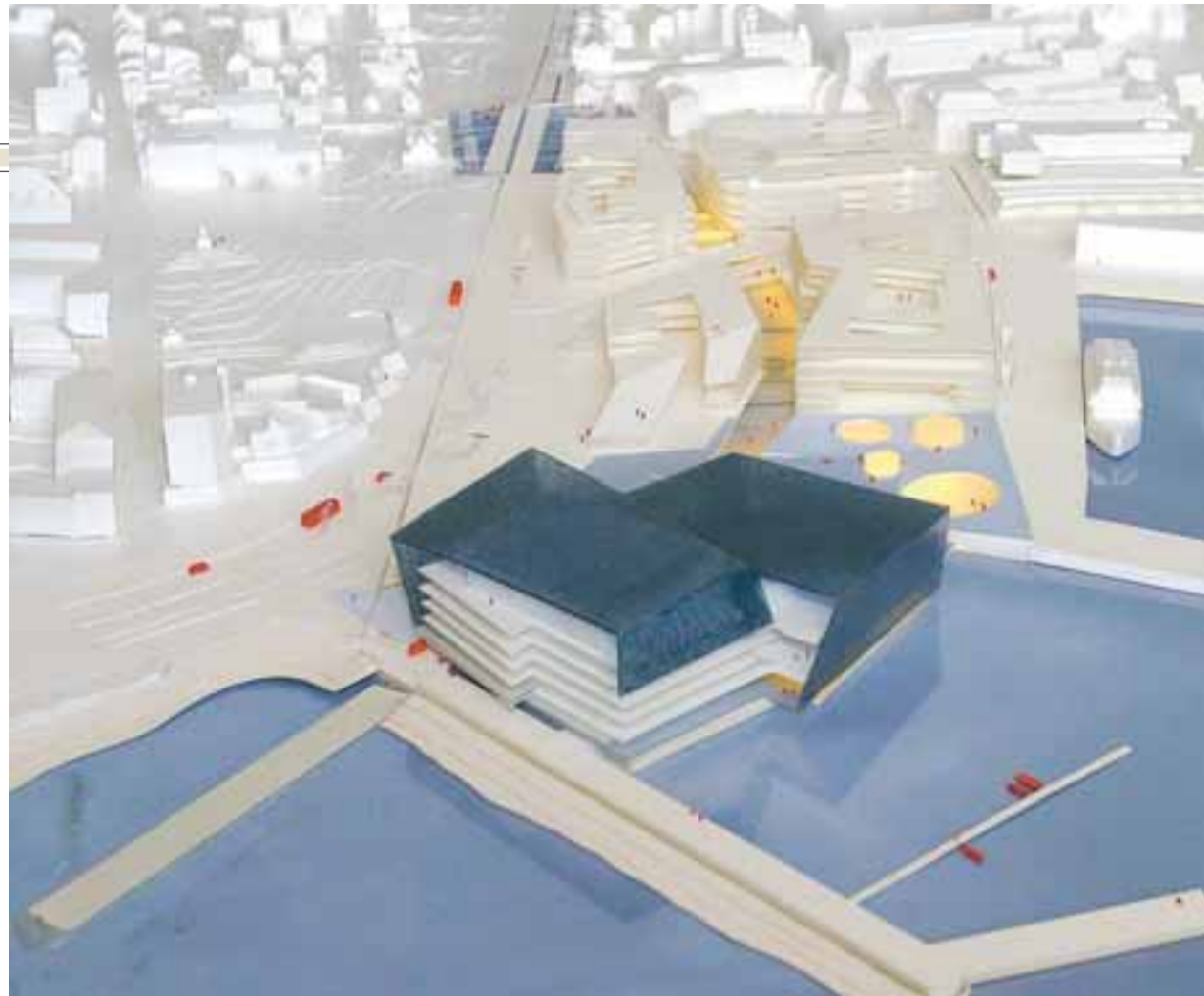
MENNING PÁLL BALDVIN BALDVINSSON

Tilgangur með byggingunni var tvennur: húsið verður starfsstöð Sinfóníuhljómsveitar Íslands og mun að auki hafa sali af ýmsum stærðum sem geta hýst aðra tónlistarviðburði. Þá var ætlunin að reisa hús sem réði við stærri alþjóðlegar ráðstefnur og fundi sem hingað geta sótt en skortur hefur verið á húsnæði í Reykjavík sem gæti með samhæfðum hætti hýst stærstu viðburði þeirrar gerðar. Þessum tveimur markmiðum er náð með hönnun hússins. En hvað fleira verður þar á boðstólum? Deilur um húsið hafa risið nokkrum sinnum og haft á sér þokkalegt svipmót miðað við íslenska umræðuhefð. Hver sem kynnr sér gögn um húsið sem tiltæk eru skynjar fljótt að hér er byggt til framtíðar. Það liggur í eðli máls að sá kostur að reisa mannvirkið sem einkaframkvæmd sem yrði í einkarekstri en ekki opinberum leysti eigendur undan því að húsið lenti í samkeppni við önnur samkomuhús sem hafa byggt upp aðstöðu til samkomuhalds og ráðstefnuþjónustu: Háskólabíó, stærri hótelsali svo dæmi séu nefnd, jafnvel hús í eigu opinberra aðila eins og Salinn í Kópavogi og Borgarleikhúsið.

Ráðstefnur
Ráðist var í bygginguna að loknu ítarlegu rannsóknarferli á framtíð alþjóðlegs ráðstefnuhalds: þar verða að vera í gangi smærri og stærri ráðstefnur allt árið og mun þurfa mikið apparat til að keyra

þá sölumennsku áfram. Talsmenn Portus sem á og rekur húsið hafa þegar lagt í mikla vinnu til að kynna húsið á alþjóðavettvangi. Segir Þórhallur Vilhjálmsson, markaðsstjóri Portus, að þegar sé farið að bóka húsið og horfi vel með þann þátt í rekstrinum. Húsið er stór og gríðarmikil þjónustustofnun og mun kalla á margt starfslið sem ekki verður hægt að láta sitja aðgerðalaust dag eftir dag. Á íslenskan mælikvarða mun þetta gímald því kalla á miklu starfsemi á ráðstefnusviðinu árið um kring.

Sinfóníutónleikar
Ótti forráðamanna Sinfóníuhljómsveitar Íslands við að hljómsveitin búi ekki við nægar vinsældir alla jafna til að fylla 1800 manna sal er eðlilegur. Með hóflegri bjartsýni gera menn sér í hugarlund að aðsókn aukist að tónleikum. Aðalsalur hússins er reyndar þannig hannaður með gólfi, þremur svölum og hliðarsvölum (minnir raunar mikið í sniði á gamla sal Þjóðleikhússins fyrir breytingu 1991) að vel má flytja þar verk fyrir hálfu húsi – núu hundruð gestum sem er fullt Háskólabíó. Þá getur hljómsveitin spilað í smærri sölum og þannig tekst á við það verkefni að tvöfalda, ef ekki þrefalda aðsókn að tónleikum sínum. En sú spurning vaknar eðlilega hvort ekki verði að endurskoða að einhverju leyti starfstíma hljómsveitarinnar ár hvert en hún starfar ekki á sumrin. Þegar er farið að huga að verkefnaskrá hljómsveitarinnar

uppahfsárin í húsinu.

Stóri salurinn

Stóra deilan var um svið aðalsalar í húsinu og hvort væri hægt að setja upp sviðsverk, óperur og söngleiki. Var á sínum tíma gagnrýnt að þar skyldi ekki hugsað fyrir fullkomnum búnaði til slíkra sýninga og munar þar mest um svokallaðan turn sem býr yfir flugkerfi svo hifa megi upp stórar leikmyndir og þarf því að vera jafnhár sviðsopi. Töldu ráðamenn Íslensku óperunnar að þannig væri spornað gegn óperusýningum í húsinu og sögðu sig frá afskiptum af byggingunni.

Í ljósi þess að aðalsalnum er fyrst og fremst ætlað að vera tónleikahús var hönnun þar svo háttað að yfir hljómsveitinni er hljómskjöldur, flekar sem endurkasta hljómi út í salinn. Þetta er heljarmikill samsettur fleki, um 70 tonn á þyngd og má lækka hann og hækka eftir því hvaða hljómburði menn vilja ná. Hann nær frá sviðsbrún inn í sviðsbotn og útlókar að turn eins og tíðkast í leikhúsum yrði byggður yfir sviðinu. Minna má á að í Háskólabíói er turn sem getur bæði geymt tónskjöld og stórt kvikmyndatjald.

Tæknileg aðstaða

Til að mæta kröfum um leiksýningar í stóra salnum er gert þar ráð fyrir lýsingabúnaði sem hentar. Þá var hönnun á salnum breytt snemma þannig að í honum er hljómsveitargryfja sem tekur rúmlega hundruð hljóðfærleikara. Að auki er gert ráð fyrir hringsviði

sem leggja má ofan á gólf sviðsins og er 13 metrar í þvermál. Það getur legið við sviðsbrún eða aftar á sviðinu. Þá eru möguleikar á flugi úr tónskildinum með dreifðum togpunktum sem hver um sig tekur tonn. Af þessu má ráða að miklir möguleikar eru á stórum sviðsetningum í þessum aðalsal.

Sviðsop eiginlegt er ekki í stóra salnum. Áhorfendasvæði og svið aðgreinir ekki sviðsrammi eins og gestir þekkja úr flestum húsum hér á landi með sviði. Þá eru aðkomuleiðir inn á sviðið ekki margar, ein stór hurð fyrir miðjum sviðsbotni sem leyfir aðgang stærri gripa, auk tveggja hliðarhurða sem eru í mjósta lagi, t.d. fyrir stóran kór sem þarf að komast hratt inn á sviðið öðrum megin frá. Þá hefur reyndar verið bent á að rými umhverfis stóra svið Þjóðleikhússins er ekki ýkja mikið, að ekki sé talað um hús eins og Gamla bíó, Háskólabíó og Austurbæjarbíó. Raunar er Borgarleikhúsið eitt húsa með bærilegum hliðarsviðum sem leyfa að leikmyndir má keyra inn á sviðið, jafnframt því að þær séu hífðar upp.

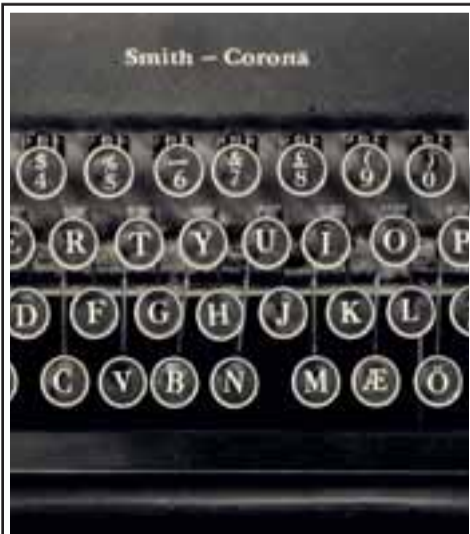
Framtíðarmúsík

Nú kunna menn að spyrja: skiptir þetta nokkuð máli? Því er til að svara að stofnanir á borð við Þjóðleikhúsið, Leikfélag Reykjavíkur og Íslensku óperuna hafa átt í verulegum erfiðleikum við stærri sýningar. Stærstu salir í leikhúsum þeirra taka á bilinu 400-500 gesti. Framlegð af hverri sýningu í stærri verkefnum nær ekki kvöldkostnaði, hvað þá upp í stofnkostn-

að. Allir þeir sem ráðist hafa í stærri sýningar með stóra hópa starfsmanna á kvöldi hafa barist við það sama: öll eldri hús í Reykjavík voru of lítil til að skila þeirri framlegð sem dugði – sýningar voru alltaf reknar með tapi. Og þá má spyrja hvort þeirri þróun verði snúið við með hinum nýja sal? Stóri salurinn í Tónlistarhúsinu er framtíðarsalur fyrir stórsýningar Íslensku óperunnar, Þjóðleikhússins, Leikfélags Reykjavíkur og einkaðila. Grundvöllur þess er sætafjöldi (1500 sæti ef gryfja er í notkun) og aðstaða á og yfir sviði, þótt þröngt sé um aðkomur og flugkerfi hafi takmarkaða möguleika. Snorri Freyr Hilmarsson leikmyndahönnuður vann á sínum tíma skissur fyrir Sviðsmyndir um möguleika á leikmyndabyggingu inn í sviðið: hann tók eldri leikmyndir og hugmyndir að nýjum og mátaði í pláss. Hans niðurstaða var að það væri vel hægt að vera með stærri sýningar í þessum sal: „Þetta er spurning um tæknilegt skipulag,“ segir hann. Æfa verður í öðru húsnæði, hugsanlega að setja upp hluta leikmynda þar og vinna þær í einingum sem passa í gáma og komast auðveldlega inn og út af sviðinu.

Sóknarfæri

En niðurstaða hans og fleiri í leikhúsbransanum er hin sama: Framtíð á rekstri þess háttar sýninga í salnum byggir á að hann hýsi enga aðra starfsemi meðan á sýningar tímabili stendur, hvort sem það heimtar tvær vikur eða tíu, og jafnframt að viðkomandi sýning hafi

Handan um höf – Helgi Hálfðanarson

Handritin – saga handrita og hlutverk um aldir

Ferðalok – Jónas Hallgrímson 1807–1845

Surtsey – jörð úr ægi

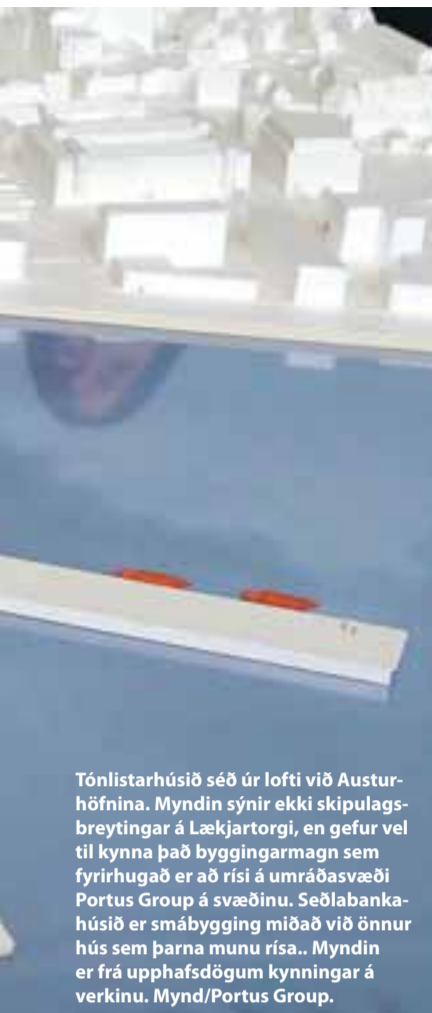
SÝNINGAR Á ÖLLUM HÆÐUM

Þjóðmenningarhúsið – The Culture House
National Centre for Cultural Heritage
Hverfisgötu 15, 101 Reykjavík
Sími 545 1400, www.thjodmenning.is
Veitingar á virkum dögum.
Sýningar - leiðsögn - verslun

Opíð daglega kl. 11.00 – 17.00
Leiðsögn á íslensku um handritasýninguna í hádeginu kl. 12.10 á fimmtudögum. Leiðsögn á ensku um handritasýninguna kl. 15.30 á mánudögum og föstudögum.
Í versluninni: Myndlistarsýning Erlu Þórarinsdóttur – Sameign. Opinberými.

Tónlistarhúsið séð úr lofti við Austurhöfnina. Myndin sýnir ekki skipulagsbreytingar á Lækjartorgi, en gefur vel til kynna það byggingarmagn sem fyrirhugað er að risi á umráðasvæði Portus Group á svæðinu. Sedlabankahúsið er smábygging miðað við önnur hús sem þarna munu rísa. Myndin er frá upphafsögum kynningar á verkinu. Mynd/Portus Group.

slíkt aðráttarafl að hún kalli á skömmum tíma til þúsundir áhorfenda. Svo dæmi séu tekið: La Traviata var sýnd hér á sextán sýningarkvöldum fyrir á milli sjö og átta þúsund gesti. Með sömu aðsókn hefði mátt sýna óperuna í stóra salnum í Tónlistarhúsinu fyrir 1500 gesti á kvöldi á fimm sýningarkvöldum á tveimur vikum.

Hafa forráðamenn í Þjóðleikhúsi, hjá Leikfélagi Reykjavíkur og Íslensku óperunni tekið þennan möguleika með í áætlunum sínum? Nei. Það er hættulegt fyrir Íslensku

óperuna ef hún efnir ekki til fullburða sýningar í húsinu á fyrsta starfsári þess og Sinfóníuhljómveit Íslands komi beint að slíkum viðburði. Takist vel um óperuflutning einu sinni í Tónlistarhúsi þarf ekki að velta fyrir sér draumi Kópavogsmanna að reisa þar óperu- og söngleikjánhús.

Annamarkar

Hvaða ljón eru á veginum fyrir rekstri á stórsýningum í Tónlistarhúsinu? Helgi S. Gunnarsson, framkvæmdastjóri Portus, segir

þá stefna að því að húsið verði nýtt til stórra sviðsetninga. Áhugi á að fá þar inn óperur og söngleiki sé ríkur og allt verði gert til að gera húsið að heimili fyrir sviðsverk. Í frágangi salarins stóra er litið til allra þátta í þörfum stórra sviðsverka þótt þau deili sviðinu með annarri starfsemi.

Ekki er vitað hvaða augum forráðamenn Sinfóníunnar líta rekstur í salnum af þessu tagi sem yrði heldur betur búhnykkur fyrir félagi þeirra í hópi tónlistarmanna, og spilara í Sinfóníunni:

hverjir aðrir munu sitja þar í gryfju á tuttugu til þrjátíu sýningarkvöldum á vinsælum verkum? Ekki er vitað hvaða kjör bjóðast framleiðendum sýninga til langra sýningarskeiða í húsinu en það mun eðlilega miðast við almenn kjör og sérkjör Sinfóníunnar.

Það er því ljóst að dyr Tónlistarhússins eru galopnar fyrir sviðsverkum sem hafa aðráttarafl fyrir fjöldann. Þannig fyllist húsið af fólki, dag eftir dag, viku eftir viku, árið um kring og verður ekki tóm skel.

Á öllum sviðum lífsins

Frábærar sýningar á fjölunum

- Tónlistar og ráðstefnuhúsið í Reykjavík er 28 þúsund fermetrar að flatarmáli.
- Það rís á lóð sem er sex hektarar en auk þess verða aðrar byggingar á lóðinni: hótél, bílastæði, viðskiptamiðstöð og höfuðstöðvar landsbankans
- Bílastæði við þennan byggingakjarna verða 1600.
- Kostnaður við byggingu Tónlistarhúss var áætlaður 14 milljarðar. Framkvæmdir á öllu svæðinu voru á sínum tíma metnar á 60 milljarða.
- Bygging Tónlistarhússins er framkvæmd af einkaaðilum samkvæmt samningi Portusar og Austurhafnar sem er í eigu ríkissjóðs og borgarsjóðs.
- Eigandi hússins og rekstraradili verður Eignarhaldsfélagið Portus sem ríkið greiðir árlegt gjald til í rekstur hússins næstu 35 ár. Eigendur Portus eru Landsbankinn og Nýsir hf.
- Húsið verður heimili Sinfóníuhljómveitar Íslands og eru í húsinu æfingasalir og skrifstofur fyrir hljómsveitina. Hún hefur yfir að ráða stóran æfingasal. Hljómsveitin hefur gert leigusamning við húseigendur til 35 ára.
- Fjórir salir eru stærstir í húsinu: sá stærsti er sérhannaður hljómléika og sýningasalur sem tekur mest 1800 gesti í sæti.
- Næst stærstur sala hússins er ráðstefnusalur sem getur hýst tónleika og rýmir 1000 standandi gesti en mest 750 sitjandi gesti. Honum má skipta upp í tvo minni sali.
- Þriðji salurinn er æfingarsalur sinfóníunnar og getur tekið ríflega 400 gesti í sæti.
- Fjórdi salurinn tekur 180 gesti og hefur verið kallaður einleikarsalur
- Áætluð vígsla hússins var fyrirhuguð í desember 2009. í mars 2010 er sextíu ára afmæli sinfóníunnar og 40 ára afmæli listahátíðar er í maí 2010.

„Hafi maður efast um að Sólarferð Guðmundar væri rétta verkið til að endurnýja kynni íslenskra áhorfenda við texta hans þá sópar sýningin öllum efasendum úr huganum.“

María Kristjánsdóttir, MBL, 17/2.

Sólarferð

e. Guðmund Steinsson

Engisprettur

e. Biljana Srbljanovic

Frumnýning á Stóra sviðinu 27.mars

„Þetta var ekki hefðbundin kvöldvaka.“

Elísabet Brekkan, FBL, 13/2

Baðstofan

e. Hugleik Dagsson

„Skilaboðaskjóðan er óhemju frumlegt, fjörugt og falllegt verk, og þessi uppsetning á skilið að lifa lengi.“ Silja Aðalsteinsdóttir, tmm.is.

Skilaboðaskjóðan

e. Þorvald Þorsteinsson

„Eitursnjallt leikrit.“

Gerður Kristný, Mannamál/Stöð 2, 10/2

„...Sýningin er besta skemmtun.“

Þröstur Helgason, Lesbók Mbl, 9/2

Vígaguðinn

e. Yasminu Reza

Minnum á gjafakortin og miðasölu á netinu

Afgreiðsla miðasölu á Hverfisgötu er opin frá kl. 12.30–18.00 mán. og þri. Aðra daga frá kl. 12.30–20.00. Símapantanir frá kl. 10.00 virka daga.

Miðasala í síma 551 1200 og á leikhusid.is

Ath. Miðasalan verður lokuð yfir páskana

„ÞAÐ ER VERKURINN“

Þórhildur Þorleifsdóttir hefur staðið í ströngu við sviðsetningu á Engisprettunum í Þjóðleikhúsinu sem verða frumsýndar strax eftir páska. Verkið mikilvægt og flókið þar sem á takast mikil örlög, grátbroslegar persónur í skugga borgarastyrjaldar sem hefur skilið eftir sig ör á sál og líkama þj

Sólin er heit á svölunum hjá Þórhildi og Arnari á Skólavörðustígnum þaðan sem bakgarðar á gamla Brennutúninu blasa við. Þau hafa flutt sig um set á Óðinsgötunni og eru nú við vegamótin: hér mætast stígar kenndir við Skólavörðuna, Veghús og Bergstaði. Það er steinkast á Kjaftaklökkunum þangað sem fólk safnaðist fyrir rúmri öld er líða tók á daginn og spjallaði saman meðan fylgst var með bátum koma úr ródri: þar er nú bílastæðahús sem tæmist milli fjögur og fimm og fyllist aftur.

Hver vinnur Eurovision í ár?

Serbía er í brennidepli: þar var boðað til kosninga fyrir réttri viku og verður þar bæði kosið til þings og sveitarstjórna í annari viku máf. Augu Evrópu verða því ekki bara á Serbíu vegna Eurovision: þar eru nú stjórnmálaátök með skarpara móti en um langt skeið sökum sjálfstæðis Kosovo sem íslensk stjórnvöld hafa nýlega viðurkennt og veldur miklum átökum í samfélagi landa á Balkanskaga. Og beint inn í þennan raunveruleika sem birtist okkur mest sem æsingur yfir hvernig okkar fólk gangi í slagara-keppni Evrópu koma Engisprettarnar á svið í Þjóðleikhúsinu.

Engisprettarnar er verk sprottið úr samfélagi sem hefur gengið í gegnum harkalega borgarastyrjöld. Það eru þrettán ár síðan skáldkonan, Srbljanovic, hóf upp raust sína og öll verk hennar endurspeglar það ástand sem ríkir með Serbum og nálægum þjóðum. Hún hefur fengið mikið lof og aðdáun fyrir leikverk sín, stendur sjálf í miðri hríðinni sem nú geisar í serbnesku samfélagi.

Það er verkurinn

Engisprettarnar eru ansi flókið verk en virðist vera fjarska einfalt.

„Eins og öll góð verk virðist það vera einfalt á yfirborðinu en svo taka við einhverjar ómálisdýptir. Hún er náttúrulega bara nýr Tjekov. Þau sjá bæði mannskepnuna í heldur neyðarlegu ljósi. Hún leiðir fram á sviðið fólk sem er fórnarlömb ekki tveggja, heldur þriggja eða fjögurra styrjalda. Endalaus valdníðsla ofbeldis og stríða er sá raunveruleiki sem hún fjallar um. Borgarastyrjaldir eru hræðilegastar allra styrjalda og úr þeim sleppur enginn heill. Persónurnar í Engisprettum eru meira og minna brenglaðar, tættar. En um leið hefur höfundurinn ást á þeim og það á hún sammerkt með Tjekov. Hún lítur á þær af manngæsku. Tjekov sagðist skrifa gamanleiki. Það er hægt að leika Engisprettarnar sem gamanleik. Verkið er meinfyndið og ekki hægt að rýra verkið þeim eiginleika.“

Það er verkurinn við að setja upp verkið: að draga upp úr djúpunum sársauka-

ann, örvæntinguna, firringuna og hræðsluna. Og samt er fólkíð hlægilegt. Þetta er viðfangsefnið og það er heillandi.“

Talað í gátum

„Austantjaldsþjóðir eru svo vanar að lesa í það sem sagt er undir rós eða með táknrænum hætti. Þar eru áhorfendur vanari að lesa í verkið en við sem erum vönust því allt sé uppi á borði. Þá er ekkert eftir sem má velta fyrir sér. Engisprettarnar eru fullar af umhugsunarfnum. Það kemur meira og meira í ljós eftir því sem maður kynnist verkinu betur. Það er ekki vafi að hún er að tala um Júgóslavíu. Persónurnar eru tákn fyrir öll þessi smáriki sem urðu til þegar þar fór allt í bál og brand.“

Ég ætla ekkert að mata fólk á því með teskeið en það má hjálpa því: Ás verkisins er amman sem aldrei sést en alltaf er verið að segja sögur af. Hún er þjóðartákn. Svo er barnabarn hennar, Nadežda, sem er bara ósköp venjuleg og er sér á báti í verkinu, af því að allar aðrar persónur eru meira og minna skráttar. Enginn vill tala um það sem liðið er og þess vegna forðast fólk hvort annað. Umgengst ekki. Það er allt of mikið í fortíðinni sem má ekki tala um. Eina manneskjan sem talar um fortíðina og framtíðina er Nadežda. Vegna þess að hún hugsar um hið líóna í núinu getur hún hugsað til framtíðar. Hún er líka forspá og hefur margar athyglisverðar gáfur sem henni sjálfri þykja ekkert merki- legar. Í enda verkisins flytur hún inn í tóma íbúð ömmu sinnar. Hún er með arf- inn en er laus við farangur fortíðarinnar. Enda þjóðir nafnið Nadežda von.

Svo erum við með manninn sem alltaf flýtur ofan á, og hugsjóna- og fræðimanninn sem enginn hlustar á. Svo höfum við sjálfan Kommúnistaflokkinn þarna á sviðinu eða Titó, eða Milosevic, hvernig sem við viljum lesa úr því. Tákn- gervi hins deyjandi valds og það er svo deyjandi að það hefur ekki talað í tíu ár.“

Plágan og engisprettarnar.

„Við erum spurð út í þennan titil, Engisprettarnar. Engisprettarnar er skemmtilegt skordýr sem við rekumst á á ferðum okkar til suðlægari landa. En eins og segir í Bibíunni var engisprettan ein af plágunum. Þar sem engisprettufaraldur fór um var öllu eytt. Mannfólkið er eins og engisprettarnar: Við förum um eins og faraldur og eirum þá engu lífi, skiljum eftir okkur slóð eyðileggingar og er ekkert heilagt, eins og mörg dæmi sanna.“

Mér finnst merkilegt að í þessu verki er unga skáldkonan að ráðast á sinnuleysi þjóðar sinnar og ekki síður á það hvernig samband kynslóða er rofið með samfélagsháttum. Sú sátt sem boðuð er í verkinu lýsir sér í því að unga kynslóðin tekur hina eldri í faðm sinn, sinnir þeim sem eru komnir vel á aldur. Og ef sú boðun á ekki erindi við okkur veit ég ekki hvað á erindi við okkur.“

Það er stór hópur sem Þórhildur hefur yfir að ráða í sýningunni: Gunnar Eyjólfsson elstur, Arnar Jónsson, Anna Kristín Arngrímsdóttir, Hjalti Rögnvaldsson, Eggert Þorleifsson, Pálmi Gestsson, Guðrún Snæfríður Gísladóttir, Friðrik Friðriks- son, Þórunn Lárusdóttir, Sólveig Arnarsdóttir og Þóra Karítas Arnadóttir. Leikmynd gerir Vytatas Narbutas sem Lárus Björnsson lýsir. Tónlist er eftir Giedrus Puskunigis, en búninga gerir Filippía Elísadóttir. Þýðingu vann Davíð Þór Jónsson eftir þýskum og dönskum þýðingum. Frumsýning verður eftir páskana, þann 27. mars.

Lafi enn þá inni

Það eru misseri síðan Þórhildur vann við leikstjórn, þá reyndar á flóknu og erfiðu verki eftir aðra skáldkonu frá miðju Evrópu, Elfriede

Jelinek. Þótt hlé hafi orðið á leikstjórn segist hún ekkert hafa dottið út. Elsta kynslóð íslenskra leikstjóra er að mestu horfin af vettvangi: Sveinn Einarsson, Brynja Benediktsdóttir, Þórhallur Sigurðsson, Stefán Baldursson, María Kristjánsdóttir, Kristín Jóhannesdóttir, jafnvel Kjartan Ragnarsson svo ekki sé talað um marga yngri spámenn. Hópur ungra og reynslulítilla leikstjóra fær forgang og framgang í flestum leikhúsum landsins.

„Það er best að orða það svo að ég lafi inni. Ég hef verið lengst allra sjálfstætt starfandi leikstjóri, ekki með fast starf í öðru hvoru stóru leikhúsinu. Ég hef alltaf haft nóg að gera, þótt það hafi verið minna undanfarið en ég hefði kosið. Ég hefði líka talið að það væri afskaplega gott fyrir leikhúsin að þar væru fleiri en ég sem hefðu mikla reynslu og meiri þekkingu í leikstjórn í vinnu. Fólk í þessu starfi batnar með aldrinum, kann að greina hluti öðruvísi. Ég finn með sjálfa mig, að ég hef minni og minni áhuga á formi og meiri áhuga á innihaldinu eftir því sem árin færast yfir. Ég deili því með mörgum sem fá að eldast í þessu starfi og með öllum menningarþjóðum fær nú fólk að gera það.“

Flóttinn í formið

„Ég skil mjög vel að ungir leikstjórar takist fyrst og fremst á við formið. Þá hefur ekki reynslu af lífinu og mannfólkinu og þekkingu til þess að takast á við persónur og innihald. Þannig að þú flýrð yfir í formið. Fyrir unga leikstjóra er ágætt að hafa þá reynslu í pokahorninu. Ég hefði gríðarlegan áhuga á formi og sé þetta mikið hjá mörgum ungum leikstjórum, þó sú skynvilla sé í gangi að það sé eitthvað nýtt að fólk hafi áhuga á því. Nánast alla síðustu öld voru menn að fast við form.“

Þegar menn tala nú um form þá eru þeir yfirleitt að tala um sjónrænar upplifanir. Það er ekkert gert mikið af því að fást við leikformið sjálf – hvernig leikarinn leikur – sem er sérkennilegt. Það er mikið um raunsæisleik, mér liggur við að segja smáan sjónvarpsleik inni í miklum sjónrænum upplifunum: leiktjöldum, búningum, ljósum, alls konar hugmyndum, en eftir stendur leikarinn. Það væri hægt að setja hann fyrir framan sjónvarpskameru og hann myndi sjálfsgagt virka betur þar með sinn raunsæisleik.“

Slök sjálfmynd

„Leikhúsið hefur gefist upp á grunnhlutverki sínu að skilgreina sig sem tjáningartæki. Sú uppgjöf stafar af því að það er engin umræða í gangi um hlutverk leikhússins, aðferðir og þekkingu. Við náðum því þó á sjöunda og áttunda áratugnum og sú umræða teygðist fram á þann niunda. Leikhúsið lenti undir valtara póstmóðernismans og var fullkomlega meðvitundarlaus um það. Það var eins og menn vissu ekki í hverju þeir hefðu lent. Ég held sökum skorts á almennt umræðu hvað var í gangi.“

Það er eitt af því sem leikhúsfólk verður að gera, að greina sífellt samfélagið. Listin er dýpsta sjálfskoðun og sjálfstjáníning hvírrar þjóðar. Menningarstofnanir og listamenn eiga sífellt að skoða samfélagið og greina það til þess að á einhvern hátt sýna samfélaginu aftur hvernig það er, gagnrýna það, ýta undir, hafa áhrif á hvernig við upplifum og skoðum okkur sjálf. Hugmyndafræðileg umræða er gríðarlega nauðsynleg í leikhúsi og hefur verið bannorð hér um hríð, nema í kreðsum sem leggja stund á hana innan akademíunnar. Hugmyndafræðileg umræða á sér ekki lengur stað inni í leikhúsunum.“

Bara það sé í plús

Ríki og borg setja hundruð miljóna inn í rekstur dýrra og stórra húsa einmitt til þess að þar verði miðstöð slíkrar umræðu, miðstöð alvarlegrar listsköpunar? Það er hlutverk þeirra.

„Nei, það held ég að sé einmitt ekki lengur skilgreint hlutverk þeirra. Ég held að ríki og borg ætlist fyrst og fremst til þess að leikhúsin fylli áhorfendasalana og skili sæmilegri afkomu. Uppi í Borgar-

leikhúsi heitir það að reksturinn gangi vel ef útleigur og gestaleikir fylla húsið, hvað sem líður Leikfélagi Reykjavíkur. Og þetta er það sem verið er að biðja um.

Enda er engin menningarumræða meðal stjórnmálamanna. Þú heyrir hana aldrei. Þeir eru svo gersamlega blindir að það er ekki einu sinni að þeir fatti það. Þeir virðist ekki einu sinni hafa þá hegðunarmátt að þeirra verður frekar minnst fyrir stórar hugmyndir um að bæta og breyta samfélagið, styrkja menningarstarf, en þess hvað stendur í vegalögum. Allir gleyma því. Hitt skapar mönnum minnisvarða. Nema þeir nái að drepa nógu marga sem ég á nú ekki von á að íslenskir stjórnmálamenn ætli að fara að drífa sig í.“

Staða leikhópanna

Bæði forkólfar sjálfstæðra leikhópa og eldri leikhúsmenn á borð við Svein Einarsson hafa nýlega talað um misvægi fjármagns til stofnana á borð við leikfélagin gömlu syðra og nýrðra og Þjóðleikhússins. Viltu bæta við þá umræðu?

„Auðvitað verða sjálfstæðir leikhúshópar einhvers staðar að hafa athvarf. Aðstaða leikhópa er ekki hluti ef vitrænni stefnu í menningarmálum hjá borg og ríki. Það er bara nóg að þeir tóri og fari ekki á hausinn. Í sjálfstæðum leikhópum sem hafa mjög litla peninga getur enginn þroskast eða þróast þegar

23.2.–25.5.2008

Einar Falur Ingólfsson

STAÐIR / PLACES

ÚR DAGBÓK / FROM A VISUAL DIARY 1988–2008

LJÓSMYNDASAFN REYKJAVÍKUR
Reykjavík Museum of Photography

Tryggvagata 15, 6th floor · 101 Reykjavík · Tel. 563 1790 · photomuseum@reykjavik.is · www.photomuseum.is
Opening hours 12–19 mon–fri, 13–17 weekends · ADMISSION FREE

ð er
óðar.

LEIKLIST PÁLL BALDVIN BALDVINSSON

til lengdar lætur. Enda eru flestir þeirra skammlífir. Ungt fólk leggur í hópastarf til að skapa sér tímabundið starfsvettvang áður en það heldur annað. Maður gerði þetta sjálfur í nokkur ár. Gerði það sem maður vildi sem var óskaplega fínt veganesti. Ég er ekki að gera lítið úr því. En þar eru engir þroskamöguleikar til framtíðar.

Og þegar frjálsum leikhóparnir eru að blómstra úti um allt skulum við ekki gleyma því að það er fyrir gefna vinnu – ef það eru laun þá er það hungurlús. Það er algengt að greidd séu 120 þúsund í æfingalaun á mánuði. Það sér hver sjálf-an sig lífa á því. Svo er undir hælinn lagt hvort það fæst borgað þegar upp er staðið. Og þegar talað er um blómlegt starf í leikhópum er ekki verið að líta til list-rænna gæða.“

Stóru virkin hrunin

„Hitt er svo alvarlegra og mikið áhyggju-efni að bæði Þjóðleikhúsið og Leikfélag Reykjavíkur eru að brotna niður sem kompaní. Og það er stóra áhyggjuefnið í íslensku leikhúsi í dag fyrir utan skort á hugmyndafræðilegri sýn, og þá er ég ekki bara að tala um listræna sýn. Þetta er miklu flóknara en það að lesa nýjustu leikritin.

Þú verður að fylgjast með, anda með tímanum, fylgjast með í heimspæki og hugmyndaumræðu, kíkjá út fyrir land-

steinana og tengja. Leikflokkar stóru leikhúsanna eru orðnir örkompaní, nánast eins og frjáls leikhópur hvað varðar stærð og samsetningu. Með því ástandi erum við búin klippa á alla þróunar- og þroskamöguleika. Fyrir örfáum árum voru 35 stóður fastráðinna í Þjóðleikhúsinu og 25 hjá Leikfélaginu. Þá er verið að tala um tímabundna samninga, ekki æviráðningar eins og margir virðast álíta að séu þar enn við lýði. Núna eru fastráðningar þar rétt yfir einn tug leikara í hvoru húsi.“

Rof í þróun

„Leikhúsin eru núna eins og rofabarð sem þarf að græða að nýju. Það er búið að brjóta þau niður. Menn geta blaðrað um að hægt sé að reka leikhús án þess að hafa þar starfandi stóran leikflokk. Ef þeir hefðu þekkingu og þekktu eitthvað til leiklistarsögu og leiklistarþróunar þá vissu þeir betur: þar sem eru starfandi leikflokkar með eðlilegri samsetningu kynslóða, þar sem hinir yngri ögra þeim sem eldri eru, og þeir eldri miðla reynslu til hinna yngri, þar ná menn árangri. Þegar búið er að rjúfa samgang milli kynslóða þannig að þær hittast ekki, rofnar samhengið í þróun listgreinarinnar. Listir getur þú ekki lært til hlítar, þú getur tamið þér undirstöðuatriði og tækni en þú lærir bara af reynslunni og hana færðu bara í leikhúsinu sjálfu. Nú er svo komið að ungir leikarar hitta

bara ekki aðra en unga leikara, helst úr bekknum sem var á undan þeim í skóla eða bekknum sem var á eftir. Það koma árgangar úr Leiklistarskólanum og mars- era inn í leikhúsin og eru enn í sama litla hópnum. Og þeir sem hafa lagt stund á nám erlendis passa ekki inn í hópinn, eru ekki partur af klíkunni. Þar er hætt á jámennsku og sjálfsánægju sem þroskar ekki fólk, leiðir það áfram. Örkompaníin hafa enga þroskamöguleika. Sú stefna að kalla fólk inn tilviljanakennt og ráða það í stök verkefni er ekki þroskavænleg.“

Dæmi af samhæfðri hljómsveit

„Það er gott að taka dæmi af Sinfóníu- hljómsveitinni. Það er auðveldara að skilja það en leikhúsið sem fólk á erfiðara með að skilja. Við höfum Sinfóníuhljóm- sveit sem er viðurkennt að hefur tekið gífurlegum framförum á undanförunum tveim áratugum og er eins og við segjum oft á „heimsmælikvarða“ hver sem hann er nú. Gríðarlega góð hljómsveit. Halda menn að þessi hljómsveit væri góð ef ráðnir yrðu þangað fimm eða tíu og hinir kæmu bara inn eftir því hvernig verkefni væru vaxin eða hver stjórnandinn væri? Þá ættum við enga hljómsveit.

Það er vegna þessarar heildar: það er velmenntað fólk sem kemur inn í hóp velmenntaðs fólks með reynslu. Það verður til deigla, núningur sem er skapandi. Þessi heild sem ekki er einsleit heldur

margleit í breidd og þekkingu og aldri og það er þess vegna sem árangur næst.“

Amerískt uppeldi

„Þá komum við að sjónvarps- og bíó- myndasamfélaginu. Við búum við afskap- lega einhæft myndefni. Meira og minna er þetta amerísk framleiðsla. Þannig að auðvitað er mjög einsleitt uppeldi í að skoða listir. Hollywood skilgreinir sig ekki sem listaframleiðanda heldur iðnað. Það er aðalfóður í uppeldi íslenskra ung- menna: amerísk skemmtana- og affrey- ingarmenning. Það þýðir ekkert að fussa og sveia og segja að þetta sé eitthvert tuð og geðvonskotal í gamalli kerlingu. Skoð- um bara hvað er á boðstólum. Ungir leik- arar samsama sig miklu meira með amer- ískum leikurum en evrópskum. En fyrirgefið: Ameríka á leikflokka sem kunnir eru um allan heim og hafa starfað lengi eins og hefur tíðkast í Evrópu. Þar dytti mönnum ekki í hug að fara með sjón- varpsleik upp á svið.

Lærður maður hélt því fram í Morgun- blaðinu um daginn að það væri einn helsti akkillesarhæll íslensks leikhúss að þar væri enn að finna stóran leik og menn ættu að færa sig nær kvikmyndinni. Þar talaði maður sem vissi ekki neitt. En hvers vegna veit hann ekki neitt? Það er vegna þess að það er engin umræða og engin skoðun. Það er allt dottið inn í sama sjónvarpsfarveginn.“

Engisspretturarnar Þórhildur Þorleifs- dóttir við vinnu í síðustu viku ásamt Guðrúnu S. Gísladóttur leikkonu.

VOLVÓVERÖLD

gagnrýnd

Sitt hvorum megin við Eyrarsundið er nú verið að setja upp leiksyningar sem við fyrstu sýn virðast vera úr eins ólíkri átt og hugsast getur. Annars vegar er um að ræða háklassískt verk eftir Shakespeare hjá borgarleikhúsinu í Malmö og hins vegar glænýja, óreiðukennda samfélagsádeilu á fjöllum lítills og óhefðbundins leikhúss í Kaupmannahöfn. Tenging þessara tveggja leikverka er ekki Eyrarsundsbrúin heldur vill svo til að í báðum tilvikum standa íslenskir leikstjórar í stafni, Guðjón Pedersen með sjálft Ofviðrið í Malmö og Egill Heiðar Anton Pálsson með nýsmíðina Democracy í Kaupmannahöfn.

LEIKLIST SIGURÐUR ÓLAFSSON

Guðjón Pedersen

Guðjón frumsýndi nú fyrir skemmstu og verða sýningar fram á vorið en Democracy Egils hefur nú verið leikið í rúman mánuð og stendur til að halda því áfram til næstu mánaðamóta. Þræðir verkanna tveggja liggja raunar víðar en í gegnum íslensku tenginguna því að Hamlet Shakespeares er eitt þeirra verka sem varð höpnum sem vann Democracy til innblásturs. Höpurinn kallar sig Mindgroup og leitast við að kanna mörk leiklistarinnar og samband þess við aðrar listgreinar. Mindgroup lítur í og með á sig sem sjálfstætt fræðafélag sem hefur það að markmiði að víða að sér þekkingu og reynslu á sviði þessara marka á milli leiklistarinnar og annarra listforma. Á annan tug manna tengist Mindgroup lausum böndum en kjarninn er fimm manna hópur sem skipaður er tveimur Dönum og þremur Íslendingum, þeim Jóni Atla Jónassyni rithöfundu og leikskáldi, Sigurði Óla Pálmassyni leikmyndasmíði og Agli Heiðari Antoni Pálssyni, leikstjóra þess verks sem hópurinn setur nú upp. Það er þessi kjarni sem titlaður er höfundur Democracy.

Þeir Jón Atli og Egill segja í ítarlegu viðtali sem birtist á vefsíðu CampX-leikhússins að vinna við verkið hafi raunar líka farið fram í samvinnu við leikara sýningarinnar og verkið sjálft hafi fengið að þróast heilmikið á undirbúningstíma sýningarinnar. Hugmyndin sem lögð var til grundvallar var að skoða samtímann með gagnrýnum augum, fyrst og fremst út frá lýðræðis-hugsuninni og því hvar völdin raunverulega liggja. Höfundarnir lögðu á sig mikla rannsóknarvinnu og fóru ofan í saumana á verkum margra af áhrifaríkustu hugsuðum síðari ára innan lýðræðisumræðunnar. Má þar nefna þá Francis Fukuyama, Jacques Derrida og Michel Foucault. Þá spinnast á áberandi hátt inn í verkið jafnólíkir þættir og áður nefndur Hamlet Shakespeares og Eurovision-söngvakeppnin. Til þess að allur leikhópurinn væri vel með á notunum og gæti tekið þátt í áframhaldandi mótun verksins var þessi bakgrunnur þess einnig kynntur fyrir leikurunum, sem lögðu á sig sama lestur af Derrida, Fukuyama og öðrum innblástrum verksins.

Stórar stærðir skotspónn

Democracy er hörð samtímaádeila í formi gamanleiks. Höfundunum er mikið niðri fyrir og finnst sitthvað horfa til verri vegar í lýðræðisþróun síðustu ára. Af verkinu sjálfu, og viðtölum við aðstandendur þess, má greina að þeim þyki Evrópusambandið vera miðstýrt bákni sem lítt er um lýðræði gefið og reyni að byggja einhvers konar varnarmúr gagnvart fátækari þjóðum í öðrum álfum. Söknuður ríkir í garð gamla Norðurlandamódelisins í velferðarmálum en höfundarnir eru á því að í stað þess hafi komið frjálshyggjustefna þar sem valdið hefur færst frá kjörnum fulltrúum fólksins yfir til stórfyrirtækja og auðmanna. Þjóðernishyggja standi í vegi lýðræðisþróunar, fólk láti

frambjóðendur kaupa sig til fylgis við þá í stað þess að það fylgi hugsjónum, eins og áður, og að það hafi verið látið reka á reidanum að gagnrýna þá hugmynd Fukuyama að frjálshyggja lýðræðisstefna hafi unnið lokasigur undir slagorðinu „End of History“.

Nema Eurovision

Í Democracy er þetta gagnrýna sjónarhorn sett fram í formi geggjáðrar útgáfu af Eurovision-söngvakeppninni þar sem Evrópa sameinast um það eina kvöldstund á ári að reyna að setja upp einhvers konar samvitund álfunnar en jafnframt ýta undir klisjukenndar staðalmyndir um sérkenni hverrar þjóðar. Allt útlit og látbragð vísar svo í þann glamúr og þá þvinguðu gleði og samkennd sem höfundarnir virðast vilja, af verkinu að dæma, meina að einkenni Evrópusamrunanna, frjálshyggjuvæðingu og lýðræðisþróun undanfarinna ára. Hjólsvæit hússins, hin alíslenska Benelux-sveit, leikur alþekkt Eurovision-slagara öðru hvoru verkið út og leikararnir taka undir. Þungamiðja sviðsmyndarinnar er eitt stórt Evrópusambandsmerki sem höfundarnir setja fram sem ákveðna táknmynd valdsins í sýningunni. Að öðru leyti leika skjávarpar stórt hlutverk þar sem bæði leikurunum og ýmsu myndefni tengdu umfjöllunarefni sýningarinnar bregður fyrir.

Misjafnar vitökur

Fjórir danskir leikarar taka þátt í verkinu og mikið mæðir á þeim allan tímann – meira að segja í hléinu. Þekktust þeirra er sjálfagt Søs Egelind en hún hefur um árabil verið í hópi frægustu og virtustu gamanleikara Dana. Leikritið hefur fengið misjafna dóma í dönskum fjölmiðlum og hefur kannski best sést á þeim hversu sterk viðbrögð – annað hvort jákvæð eða neikvæð – sýningin kallar á. Leikhúsgestir virtust þó flestir hverjir vera nokkuð sáttir við þá sýningu sem blaðamaður sótti í lok síðasta mánaðar.

Það er hið framúrstefnulega leikfélag CampX sem setur sýningararnar upp og fara þær fram í húsnæði leikhússins á Smallegade 2 við Ráðhústorgið í Frederiksberg (bæjarfélagi í Kaupmannahöfn miðri).

Stormurinn

Lítið er hins vegar enn vitað um viðbrögð við sýningu Guðjóns Bergmanns á Ofviðri Shakespeares hjá borgarleikhúsinu í Malmö (Malmö Dramatiska Teatern) enda einungis tveir dagar frá frumsýningu verksins. Þegar blaðamaður kom að máli við Guðjón fyrr í mánuðinum var leikstjórinn önnur kafinn við að fara yfir lýsinguna í verkinu en þegar þarna var komið sögu var aðeins ein og hálf vika fram að frumsýningu.

Guðjón hefur áður leikstýrt í Svíþjóð við góðan orðstír, hann setti upp verk fyrir hönd Ríksteatern í Stokkhólmi á sínum tíma og stýrði þá meðal annars einmitt uppþærslu af Ofviðri Shakespeares. Aðspurður segist hann ekki

Democracy. Sviðsetning Egils Heiðars hefur vakið nokkra eftirtekt í Höfn og spinnur saman Eurovision og póstmóðernískt spaug.

MYND/THOMAS CATA

halda að sú staðreynd hafi orðið til þess að Malmöbúar föluðust eftir kröftum hans í þetta skiptið. Fyrirspurn hafi borist sænska leikstjóranum og Íslandsvininum Peter Enquist um Guðjón og að Enquist hafi mælt með honum til starfans.

Arðrán eða fyrirgefning

Ofviðrið er eitt af vinsælustu verkum Williams Shakespeares. Í verkinu eru ýmis tímalaus minni sem einkum lúta að hefnd og fyrirgefningu en á síðari tímum hefur þáttur heimsvaldastefunnar einnig verið dreginn fram í verkinu, einkum í samskiptum aðalpersónunnar Prosperós og þrælsins Calíbans. Guðjón segist í þessari uppþærslu leggja megináherslu á þátt fyrirgefningar syndanna:

„Það sem við leggjum upp með í þessari sýningu er það hvernig mannskepnan, þrátt fyrir ófullkomleika sinn og hvað hún á auðvelt með að fyllast hatri, afbrýðisemi og hefndarhug, á það samt til að geta fyrirgefið. Stundum á hún það jafnvel til að geta fyrirgefið vöðaverk. Ég held að mannskepnunni líði miklu betur og að heimurinn haldi áfram miklu skynsamlegar þegar að við förum eftir því sem Jesús sagði og fyrirgefum.“

Guðjón segist ekki hafa leitast eftir því að draga einhver álitafni úr samtímanum inn í verkið og áherslu sína á fyrirgefninguna. Hann nálgast efnið þess í stað almennt: „Þetta er svolítið flókin saga um leið og hún er einföld og í rauninni eru fjórar sögur í verkinu. Allar sögurnar fjalla hins vegar að einhverju leyti um að vera frjáls. Allar persónurnar eru að einhverju leyti heftar og vilja frelsi en til þess að fá þetta frelsi verða þær að fyrirgefa.“

Illum hug fylgir óveður

Guðjón tekur í sjálfu sér ekki afstöðu til heimsvaldastefunnar sem lesin hefur verið inn í verkið nema á sama almenna hátt og hann gerir gagnvart fyrirgefningunni. Það komi hins vegar upp í hugann, sérstaklega í tilvikum Calíbans sem einn sé skilinn eftir allsins í lok verksins. Hann hafi í tólf ár lotið yfirráðum erlends valds og hafi á þeim tíma orðið fangi þess og gleymt á leiðinni sínum eigin kultúr. Hins vegar vekur Guðjón athygli á þætti náttúrunnar í verkinu og segist þar að mestu einungis vera að lesa í eitt einkenna verka Shakespeares: „Alltaf þegar á að fremja vöðaverk þá kemur vont veður hjá honum, þrumur og eldingar. Þá birtast ljótu dýrin. Það er líka frekar erfitt að fremja vöðaverk eða morð um hábjartan dag. Í þessu verki, eins og mörgum öðrum leikritum Shakespeares, sérstaklega dramatísku verkunum, þá eru náttúran og maðurinn samsíða. Þetta er til dæmis mjög ríkt í Makbeð og Lé konungi, þegar menn fara að tala ljótt og plana morð dregur alltaf ský fyrir sólu. Við reynum á ýmsan hátt að ná þessum náttúruáhrifum fram í sýningunni. Það eru þrumur og eldingar og það vaxa blóm upp úr gólfinu. Þetta er líka ævintýri og að sumu leyti er þetta gamanleikur

þannig að í þessu verki eru mjög mörg brögð og litir.“

Myndvísí skáldsins

Guðjón segist skemmta sér við það að setja sig inn í hugarheim Shakespeares og reyna að ímynda sér hvernig leikskáld hann væri í dag. Hann ímyndar sér að skáldið hafi verið „tæknifrik síns tíma“ vegna þess hversu iðinn hann er við að magna upp ýmis ytri áhrif í verkum sínum. Hann myndi vafalaust vera sögumaður í anda Stevens Spielberg í dag, segjandi sögur sem ríkulega eru skreyttar áhrifamiklum tæknibrellum.

Leikmenn velja því stundum fyrir sér hvort leikstjóri upplifi það sem mikla hindrun í sínum störfum að leikstýra verki á annarri tungu en sínu móðurmáli. Guðjón segir það vissulega geta verið hindrun. Það taki alltaf smá tíma að búa til samskiptakerfi milli leikstjórans og leikaranna: „Þeim finnst ég örugglega vera mjög undarlegur fyrstu tvær vikurnar þegar ég er mikið í því að sýna þeim hluti þegar mig vantar orð. En smám saman verður til ákveðið samskiptamynstur þannig að við skiljum hvert annað eftir nokkra misskilninga sem svo er hægt að hlæja að seinna. Þetta verða því að einhverju leyti expressívri samskipti en ella. En Shakespeare er svo sérstakur að því leyti að hann er alltaf að búa til setningar og hugsanir í myndum og þess vegna þarf maður að þekkja leikverkið ansi vel til þess að leikarinn nái að búa til þessa mynd. Það er ekki nema hálf sýning ef myndunum hans Shakespeares er ekki komið til skila. Leikarinn verður að ná að búa til myndina svo hún kvikni í huga áhorfandans og hérna úti verð ég því auðvitað stundum að fá aðstoð og spyrja hvort myndin sé nógu skýr hjá viðkomandi leikara.“

Munur á Svíum og okkur

Guðjón segist finna ákveðinn mun á því að vinna með íslensku og sænsku leikhúsfólki: „Mér finnst þetta svolítið svona Volvo-samfélag. Það þurfa allir mikið öryggi. Við Íslendingar erum hrárrí, við hendum okkur bara út í djúpu laugina án þess að vita alveg hversu djúpi eða stór hún er og svo sjáum við bara til og treystum á að það reddist bara að synda í land. Hér vill fólk frekar mæla laugina og vita hitastigið á henni áður en það hendir sér út í.“

Guðjón segist ekkert vita hvort fleiri verkefni bófi hans erlendis í kjölfar þessa og í ljósi þess að hann er á næstunni að losna undan skyldum sínum sem leikhússtjóri hjá Leikfélagi Reykjavíkur. Hann leyfi því bara að koma sem kemur.

Íslenskum leikhúsunendum á ferð um Eyrarsundssvæðið lofar Guðjón ævintýralegru sýningu með alvarlegum undirtón og frábærum leikurum sem gaman hafi verið að vinna með. Frekari upplýsingar um sýningatíma og miðapantanir á Democracy og Ofviðrið (sem nefnist Stormen upp á sænsku) má nálgast á vefsíðunum www.campx.dk og www.malmodramatiska.se.

SÝNINGIN ÞÍN ER Í BORGARLEIKHÚSINU

PANTAÐU
MIÐA
NÚNA!

EIN VINSÆLASTA ROKKÓPERA ALLRA TÍMA!

JESUS CHRIST SUPERSTAR

Eftir Tim Rice og Andrew Lloyd Webber

SJÁÐU OG
HEYRÐU KRUMMA,
JENNA, LÁRU
OG ALLA HINA

Lau. 29. mar.	kl. 20.00
Sun. 06. apr.	kl. 20.00
Lau. 12. apr.	kl. 20.00
Sun. 13. apr.	kl. 20.00
Lau. 19. apr.	kl. 20.00
Sun. 20. apr.	kl. 20.00

BRÁÐFYNDIÐ OG EINLÆGT

HETJUR

Eftir Gerald Sibleyras

SÝNINGIN SEM
HEILLAR BÆÐI
ÁHORFENDUR OG
GAGNRÝNENDUR

Fim. 27. mar.	kl. 20.00
Fös. 28. mar.	kl. 20.00
Lau. 05. apr.	kl. 20.00
Sun. 06. apr.	kl. 20.00
Lau. 12. apr.	kl. 20.00
Sun. 13. apr.	kl. 20.00

Afmælistónleikar

Konur hafa um langa hríð verið stoðir í íslensku tónlistarlífi, ekki bara sem áheyrendur heldur ekki síður sem forkólfar í tónleikahaldi og rekstri tónlistarhópa.

Í kvöld heldur Trio Nordica upp á fimmtán ára afmæli á Kjarvalsstöðum: þær Auður Hafsteinsdóttir fiðla, Bryndís Halla Gylfadóttir selló, og Mona Kontra pianó, hafa spilað saman reglulega í fimmtán ár. Tríoíð var stofnað 1993 af þeim Auði, Bryndísi og Monu sem allar hafa hlotið viðurkenningar fyrir leik sinn. Tríoíð hefur leikið í Bandaríkjunum, Kanada og víða í Evrópu.

Afmælistónleikarnir hefjast kl. 20 og eru á efnisskránni verk eftir Elfrídu Andree, J. Brahms og A. Piazzolla. Aðgangur á þessa hátíðartónleika er ókeypis. Trio Nordica hefur nýlega

hljóðritað verk til útgáfu og verður það gefið út af sænska útgáfufyrirtækinu Intim Musik. Á afmælisárinu er fjöldi tónleika fram undan, m.a. í Finnlandi, Svíþjóð og á Íslandi. Trio Nordica hefur verið boðið að leika á tveimur tónlistarháttum í sumar. Jafnframt er komin dagsetning á kammertónlistarhátt sem tríoíð stendur fyrir og eru meðlimir þess jafnframt listrænar stjórnendur hátíðarinnar. Hún verður haldin á Kjarvalsstöðum 26., 27. og 28. september í haust en bæði tónleikar kvöldsins og haustsins eru í samstarfi við Listasafn Reykjavíkur sem hefur lagt sig fram um að stykja Kjarvalsstaði sem tónlistarvettvang.

Auk þess að leika helstu meistaraverk fyrir pianótrío leggur Trio Nordica áherslu á að flytja verk eftir konur, norræn

Menningarverðlaun DV í bókmenntum 2008

Bókmenntaverðlaun kvenna, Fjöruverðlaunin 2008

„Tvímælalaust ein af sterkustu skáldsögum ársins.“
(B.P.V. Mbl)

„Afleggjarinn rífur sig úr viðjum hins hefðbundna en um leið er sagan uppfyll af trúarlegum táknum, listfræðilegum vísunum og heimspekilegum átökum um tilvist mannsins. Hér er sleginn nýr tónn í íslensku samhengi.“

(úr umsögn dómnefndar Menningarverðlauna DV)

AFLEGGJARINN

eftir Auði A. Ólafsdóttur

„Afleggjarinn er óumræðilega fallegur skáldskapur.“
(S.B. Mbl)

„Áhrifamikil saga sem kemur á óvart með karllýsingu sem hlýtur að teljast ný í íslenskum bókmenntum.“

(úr umsögn dómnefndar Fjöruverðlaunanna)

„Öllum er sameiginlegt að vera karlmaður.“
(Höfundur í viðtali við DV)

tónskáld og samtímatónlist, m.a. verk sem sérstaklega hafa verið samín fyrir tríoíð.

Í vikunni er afmæli hjá annarri stofnun í íslensku tónlistarlífi þegar Laufey Sigurðardóttir heldur í tífunda sinn tónlistarháttina Músík í Mývatnssveit á páskum. Fyrirkomulagið er alltaf hið sama: Kammertónleikar eru í félagsheimilinu Skjólbrekku á skírdagskvöld kl. 20 og kirkjutónleikar í Reykjahlíðarkirkju á föstudaginn langa kl. 21.

Í Skjólbrekku mun andi Schuberts svífa yfir vötnunum því þar er ráðgert að flytja hinn margrómaða oktettt hans ásamt sumum af hans þekktustu sönglögum í útsetningu Hrafnkels Orra Egilssonar. Í Reykjahlíðarkirkju verður flutt tónlist sem hæfir deginum eftir meðal annars Bach, Mozart og fleiri.

Mývatnshópurinn á æfingu á föstudag.
MYND/GUNNAR GUNNARSSON

Trio Nordica: Bryndís Halla, Auður og Mona.

Flytjendur eru að þessu sinni Sigrún Hjálmtýsdóttir sópran, Laufey Sigurðardóttir fiðla, Sigurlaug Eðvaldsdóttir fiðla, Margrét Hjaltsted víóla, Bryndís Björgvinsdóttir selló, Hávarður Tryggvason kontrabassi, Rúnar Óskarsson klarinett,

Brjánn Ingason fagott og Þorkell Jónsson horn.

Músík í Mývatnssveit hefur á þessum árum verið árviss hátíð þar nýrðra í vikunni fyrir páska. Nánari upplýsingar veitir Hótel Reynihlíð en miðar eru seldir við innganginn.

Íslensk list gerir hús að heimili

...

Lina Rui

Haraldur Bilson

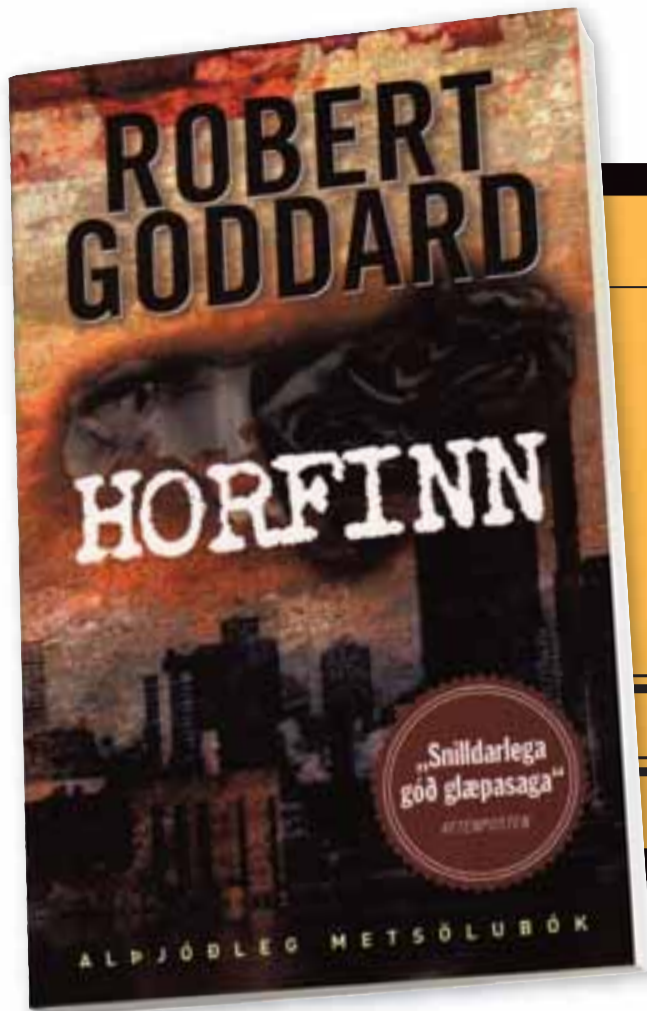
Opið í Gallerí Fold á Rauðarárstíg, virka daga 10–18, laugardaga kl. 11–16 og sunnudaga kl. 14–16

Rauðarárstígur 14, sími 551 0400 · Kringlan, sími 568 0400 · www.myndlist.is

Gallerí Fold · Rauðarárstíg og Kringlunni

HORFINN EFTIR ROBERT GODDARD

HEILLANDI GLÆPASAGA

Eftir meistara hinnar úthugsuðu fléttu.

Uggi Jónsson þýddi

„HÉLT MÉR
FANGINI FRÁ
UPPHAFI TIL ENDA.“
— GUÐRÍÐUR HARALDSDÓTTIR
VIKAN

FRIDÞÆGING EFTIR IAN MCEWAN

SUMT VERÐUR EKKI AFTUR TEKIÐ

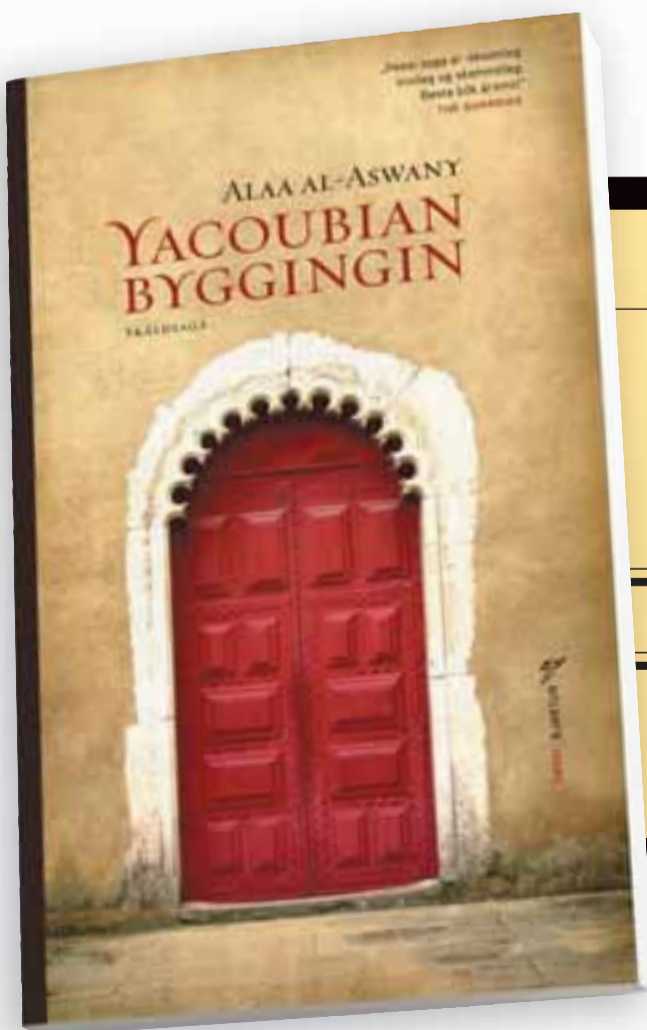
Ein af 100 bestu skáldsögum allra tíma.

Rúnar Helgi Vignisson þýddi

ALLAR
KOMNAR
Í KILJU!

„ÞETTA ER STÓR-
VIRKI. ÞETTA ER
KLASSÍK. ÞESSI BÓK
Á EFTIR AÐ LIFA.“
— KOLBRÚN BERGÞÓRSDÓTTIR
KILJAN, RÚV

YACUBIAN BYGGINGIN EFTIR ALAA AL-ASWANY

INNILEG, GRÍPANDI OG SKEMMTILEG

Blanda af brjálaðri skemmtun og fúlustu alvöru.

Karl Emil Gunnarsson þýddi

„BESTA
BÓK ÁRSINS“
— THE GUARDIAN

BJARTUR

Ekki benda á mig! Tvöföld gusa

DUBBELDUSCH

Höfundur og leikstjóri: Björn Hlynur Haraldsson
Leikmynd: Börkur Jónsson
Búningar: Leikhópurinn
Tónlist og hljóð: Frank Hall
Ljósahönnun: Björn Bergsteinn Guðmundsson
Leikfélag Akureyrar í Rýminu
★ ★ ★ ★

Að lifa með lygninni og láta hana vaggja sér inn í einhvern veruleika sem verður lygninni sterkari er meginþema þessa farsa sem leikhópurinn Vesturport býður um þessar mundir upp á í Rýminu á Akureyri. Á frumsýningunni á fimmtudagskvöldið skemmtu áhorfendur sér ákaflega vel.

Leikritið er glænýtt eftir ungan íslenskan höfund, Björn Hlyn Haraldsson, en sagnaminnið eitt það elsta sem leikskáld hafa tekið sér fyrir hendur.

Hér skortir ekki safaríka kímni né návígi við okkar á stundum innihaldslausa frístundalíf. Hjón á fimmtugsaldri koma sér fyrir á sínum bráðnaudsynlega palli sem er fullgerður á undan sumarhúsinu sem þau eru að gera upp. Þar hyggjast þau slappa af yfir helgi líklega að vori til, með blöðin, kaffið, tímalaysið og frekar innihaldslausan félagsskap hvors annars. Allt í einu birtist einkasonurinn sprellandi glaður með spánnýja kærustu. Þá

fara minnismyndirnar að birtast og með hjálp holdgerðar samvisku mannsins kemur ýmislegt í ljós sem á alþjóðlegum tungum er nefnt hið mesta tabú sem um getur. Það væri ekki rétt gagnvart verðandi áhorfendum að rekja þau ósköp frekar.

Hilmar Jónsson og Harpa Arnardóttir fara með hlutverk hjónanna og er samspil þeirra bæði í upphafi og eins gegnum allt verkið trúverðugt. Hilmar Jónsson nær ágætum tókum á hinum aukunarverða föður sem helst af öllu hefði viljað fela sig en aðstæður buðu ekki upp á það.

Harpa Arnardóttir í hlutverki móðurinnar þeyttist eins og býfluga um sviðið og var á köflum að leysast upp í eigin taugaveiklun og yfirgangi um leið og hún var konan með áhugamálin í leit að sjálfri sér en samt svo böggandi. Oft hefur Hörpu tekist að rulla upp heilum sal með sköndnum leik sínum og þannig var það einnig hér, þar sem sumir stóðu

Saga úr lífi íslenskra fjölskyldu sem hittist á sumarhúsupalli, sefur í hjólhýsi og er að endurbjuggja sumarhúsið.

MYND/LEIKFÉLAG AKUREYRAR/GRÍMUR BJARNASON

hreinlega á öndinni, einkum og sér í lagi þá er óþægileg mál bar á góma og hún þússaði og þreif af slíkri áfergju að manni datt helst í hug spæta sem væri að brjóta sér leið inn í þykkann trjástofn.

Davíð Guðbrandsson sem fer með hlutverk sonarins er sá sem nýtir best sína eigin líkamlegu burði á sviðinu öllu. Röddin fyllti út í hvert horn og sömuleiðis sársaukinn og gleðin. Kærustuna leikur María Heba Þorkelsdóttir, viðkvæm og ljúf þó að hlutverkið sé heldur pasturslítið.

Sveinn Ólafur Gunnarsson, sem útskrifaðist úr Listaháskólanum 2006, fer með erfiðasta hlutverk leiksins. Hann er samviska mannsins, hann er röddin sem talar, hann er kannski látinn bróðir, hann er alla vega sá sem aðeins faðirinn

heyrir og sér. Hvernig á slík samviska holdgerð að birtast? Það er vandasamt að ráða fram úr því en engu að síður gekk þetta upp þó að það hefði mátt leyfa karakternum að fá einhver sterkari einkenni. Sveinn er með einkar góða fram-sögn.

Marianna Clara Lúthersdóttir er fágúð og flink leikkona. Hér kemur hún fram á tveimur aldurskeiðum og eru portrettin bæði skýr í hennar höndum. Það er vandasamt að leika upp fyrir sig í aldri, en tísku-meðvituð kaupslukonan varð einkar smart í meðförum Maríönnu.

Leikhópurinn er sjálfur skrifaður fyrir búningunum. Gervi mömmunnar í garðyrkjuskónum með vestin sín og kaupslukonuláin sögðu allt sem segja þurfti um fataskáp

þessara kvenna.

Börkur Jónsson og Björn Bergsteinn Guðmundsson vinna saman leikmyndina og lýsinguna og var heildin mjög markviss, lá við að maður sæi raðgreiðslunótur Býkó svífa í loftinu. Asnalegir litlir ljósastaurar og skjólveggir með kinnversku yfirbragði sem orðnir eru að nýrri nauðsyn við hvert sumarhús undirstrikuðu fáránleikann þar sem þessir þrír heimar mættust, það er hjólhýsið sem þau sváfu í á pallinum og gamla báru-járnshúsið í bakgrunninn. Leikstjórinn, sem jafnframt er höfundur verksins, virðist hafa lagt mesta áherslu á hið talaða orð þannig að ef finna á einhverja auma bletti á sýningunni er það helst að rýmisingunni er það helst að rýmisingunni og hreyfingar voru heldur stírbusalegar, sem kemur þó ekki að sök þar sem textinn og sprellfjörugur alvarleiki hans komst mjög vel til skila.

Nú er komið að kveðjustund. Magnús Geir Þórðarson, sem hefur verið einkar farsæll leikstjóri norðanlands, er að kveðja merka menningarstofnun í blóma. Það hefur verið athyglisvert að fylgjast með hnitmiðuðu og góðu verkefnavali hans. Lokastýkkið í hans stjórnartíð var skemmtilegt. Vonandi tekst Mariú Sigurðardóttur, sem nú tekur við stjórn Leikfélags Akureyrar, að nýta sér það ták og fjör sem einkennt hefur starfsemina á undanförunum árum.

Elisabet Brekkan

www.haskolautgafan.is

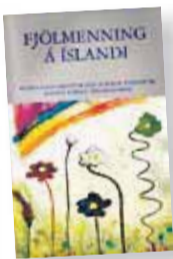

Inngangur að miðöldum Handbók í íslenskir miðaldasögur

Gunnar Karlsson

Inngangsbindi að fræðilegu yfirlitri um íslenska miðaldasögur. Hér er vísað á leiðir til að finna rit um viðfangsefnið, skrifað yfirlit um miðaldahugtakið, ásamt fleiri hugtökum um tímabil í Íslandssögum miðalda, farið er yfir rannsóknarsögur og birt stutt yfirlit yfir evrópska miðaldasögur. Lengsti hluti bókarinnar er svo yfirlit um heimildir íslenskrar miðaldasögur - fornleifar, sögur, lög, skjöl og annála. Loks er gerð grein fyrir mælieiningum og tímatali miðaldafólks. 386 bls.

Kr. 5.200,-

Fjölmennning á Íslandi

Hanna Ragnarsdóttir, Elsa Sigríður Jónsdóttir, Magnús Þorkell Bernharðsson

Bókin fjallar á gagnrýninn hátt um ýmsa þætti fjölmenningsáttarinnar. Kaflarnir eru tengdir nýlegum rannsóknum í viðkomandi fræðum, bæði á Íslandi og í öðrum löndum. Meðal efnis eru þróun fjölmenningsáttarinnar og skólasamfélags, straumar og stefnur í fjölmenningsfræðum, tvítýngi og móðurmál, íslenska sem annað mál, staðalmyndir og fordómur, sjálfmynd, menning og trúarbrögð, menningarlausni og íslenskar rannsóknir, m.a. á stöðu og reynslu barna og fullorðinna í fjölmenningsáttarinnar.

Enn fremur eru í bókinni svonefndir gluggar um líf innflytjenda á Íslandi, svo og valin ljóð er tengjast viðfangsefninu. 360 bls.

Kr. 3.900,-

Heilagra karla sögur

Sverrir Tómasson, Bragi Halldórsson og Einar Sigurbjörnsson sáu um útgáfunna

Heilagra karla sögur eru sögur 12 dýrlinga frá miðöldum, flestar þýddar eða endursögðar úr latínu eða lágbýsku, en kirkjulegar bókmenntir af þessu tagi eru einn gildasti þáttur íslenskra forn bókmennta. Bókin hefur að geyma lífssögur heilags Nikulás, Marteins, Rochusar og Ágústínusar kirkjuföður og píslarsögur Ólafs helga, Víтусar og Stefáns frumvottar og auk sögur af einsetumönnum Páli og Maurusi.

Í bókarklok er svo sagan af frægasta syndara miðalda, Gregoríusi á klettinum. Þetta er í fyrsta sinn sem helgisögur af þessu tagi eru gefnar út á Íslandi. 364 bls.

Kr. 4.900

Almanak HÍ 2008

Dr. Þorsteinn Sæmundsson

stjórnufræðingur reiknaði og bjó til prentunar.

Auk dagatals eru margvíslegar upplýsingar, svo sem um sjávarföll og gang himintungla, yfirlit um hnetti himingeimsins, mælieiningar, veðurfar, stærð og mannfjölda allra sjálfstæðra ríkja og tímamið í höfuðborgum þeirra. 96 bls.

Kr. 1.285,-

Afburðarárangur

Agnes Hólm Gunnarsdóttir og Helgi Þór Ingason

Um stjórnmunaraðferðir sem grundvallast á gæðastjórnun og rannsóknir á fyrirtækjum sem náð hafa afburðarárangur. Hvaða aðferðir og aðferðir eru líklegar til að stuðla að afburðarárangri í rekstri fyrirtækis eða stofnuna. Í þessari bók er leitast við að skapa yfirsýn yfir nokkrar vel þekktar rannsóknir á þessu sviði, sem og nokkrar vinsælar stjórnmunaraðferðir. 139 bls.

Kr. 3.990,-

Hegravarpíð

Lise Tremblay

Smásagnasafn sem vakið hefur mikla athygli í heimalandi höfundar Kanada fyrir einfaldan og beinskyttan stíl. Sögurnar lýsa lífi íbúa í smábæ í Québec-fylki, sem byggja afkomu sína á veiðimönnum, fuglafræðingum og borgarbörnum í leit að ró. Fyrir þetta verk hlaut höfundurinn ein merkustu bókmenntaverðlaun sem veitt eru í Kanada.

Kr. 2.800,-

Ljóðmæli

Einar Sigurðssonar í Eydölum

Einar Sigurðsson var höfuðskáld þjóðarinnar í árdaga lúthersks siðar hér á landi. Bókin skiptast í þrjá hluta. Inngangur fjallar um sálma-kveðskap í lútherskum sið og ævi Einaris í Eydölum. Þá tekur við kveðskapur Einaris, alls 45 sálmar og kvæði. Í síðasta hluta, Skýringum og athugasemdum, er gerð rækileg grein fyrir einstökum sálum og kvæðum og varðveislu þeirra. Bókinni fylgja heimildaskrá, handritaskrá og nafnaskrá.

Kr. 5.600,-

Villa á öræfum / Allein durch die Einöde

eftir Pálma Hannesson

Tvímála útgáfa á sívinsælum hrakningasögum Pálma Hannessonar, f.v. rektors MR og alþingismanns. Þær leika meira að segja hlutverk í glæpasögum Arnaldar Indriðasonar þar sem söguhetjan Erlendur er sífellt að lesa þær og má kannski halda því fram að þær gegni því hlutverki þar að undirstrika íslensk sérkenni þessa rannsóknalögreglumanns.

Bókin er á tveimur tungumálum, íslensku og þýsku, og er mikill fengur að þessu verki fyrir áhugamenn um hálandið og þessar hrakningasögur sem hafa verið ófánlegar árum saman.

Kr. 3.300,-

Söngvarnir frá Písa

Ezra Pound

Söngvarnir frá Písa teljast til stórvirkja í ljóðabókmenntum Vesturlanda og eru að margra mati hápunkturinn í hinu mikla æviverki Ezra Pound sem hann nefnir Cantos. Ljóðaflokkurinn er ortur í fangabúðum Bandaríkjaðs norðan við Písa á Ítalíu 1945, en þar sat Pound um nokkurra mánaða skeið, ákærður fyrir landráð og með dauðadóttum vokandi yfir sér. Hann gerir upp líf sitt og les brot úr því saman við rústir Evrópu sem og við leiftur úr líðinni sögu og þá goðsagnakjarna sem hann taldi óförgengilega.

Kr. 3.400,-

Leitin lífandi

Líf og störf sextán kvenna

Sextán konur, sem allar hafa lokið doktorsnámi við erlenda háskóla, eiga kafla í bókinni. Þær starfa við ýmsa háskóla landsins og hafa allar, um lengri eða skemmi tíma, stundað eigin rannsóknir og miðlað þeim ríkulega í ræðu, kennslu og riti. Í bókinni greina konurnar frá eigin fræða- og rannsóknarsviði, hvernig áhugi þeirra á því vaknaði og hvernig þeirra eigin lífssaga og persónuleg reynsla hafði áhrif á starfsval þeirra. Þær fjalla einnig um hugmyndafræðilega þróun innan síns fræðisviðs og hvernig hún hefur endurspeglast í lífi þeirra, störfum og rannsóknum.

Kr. 3.500,-

Háskólaútgáfan gefur út fjölbreytt frumsamin og þýdd ritverk er varða rannsóknir og kennslu við Háskóla Íslands og stofnanir hans. Háskólaútgáfan gefur að jafnaði út um 60 rit á ári hverju

í Háskólabíó við Hagatorg | 107 Reykjavík | Sími 525 4003 | Fax 525 5255 | hu@hi.is | www.haskolautgafan.hi.is

HÁSKÓLAÚTGÁFAN

ÞREFALDUR SIGURVEGARI Í EVRÓVISJÓN Á LEIÐ TIL ÍSLANDS:

JOHNNY LOGAN OG FÉLAGAR Á BROADWAY FÖSTUDAGSKVÖLDIÐ 23. MAÍ

– kvöldið fyrir Evróvisjón úrslitin í Serbíu!

**EKKI MISSA AF
JOHNNY LOGAN!**

**Miðasala í fullum gangi
á midi.is og sölustöðum
mida.is um land allt**

Öllu verður tjaldað til svo kvöldið á Broadway verði sem glæsilegast og eftirminnilegast. Johnny Logan flytur að sjálfsgöðu þekktustu og vinsælustu lögin sín "What's another year" og "Hold me now", einnig smelli úr smíðju U2, Prince, Elvis og svo er næsta víst að fjölmargir írskir kráarslagarar á borð við "Whiskey in the Jar", "The Wild Rover" og "Molly Malone" fljóti með líka.

Aðeins þessir einu tónleikar
– takmarkaður fjöldi miða í boði.

Í boði er að njóta glæsilegs þriggja rétta málsverðar fyrir tónleika eða mæta eftir borðhaldið beint á tónleikana sjálfa.

BROADWAY ★

midi.is

performer
performer.is

mars 2007

menning

[SÉRBLAD FRÉTTABLAÐSINS UM MENNINGU OG LISTIR]

... AÐ TJALDABAKI

Æfingar hefjast í vikunni á tónleikum sem helgaðir eru tónsmíðum Bítlanna frá 1967. Jón Ólafsson píanóleikari leiðir poppsveitina sem

hefur sér til fulltingis félaga úr Sinfóníunni. Tónleikarnir verða hinn 22. mars og verða tveir, kl. 17 og 21. Athygli vekur að flestir söngvaranna og popparanna voru ekki fæddir þegar verkin komu út en njóta genetískrar aðdáunar foreldra, nema Björgvín Halldórsen sem var í markhópnum þegar Sgt. Pepper's kom út.

Í tilefni af erlendri klassík: Forlagið hefur sett á stofn nýjar útgáfuraðir sem helgaðar eru íslenskrí og erlendri klassík

í vasabroti: meðal fyrstu verkanna í erlendri klassík eru Ástin á tímum kólerunnar eftir Márquez og Glæpur og refsing. Þórbergur, Guðbergur og Málfríður Einarsdóttir eru í fylkingarbrjósti í íslenskrí klassík.

Menn bíða spenntir eftir að hræringar hefjist á ráðningum leikhúsanna stóru þá Magnús Geir sest í leikhússtjórástól Leikfélags Reykjavíkur; Ellert A. Ingimundarson leikari og lengi stjórnarmaður í LR hefur sagt starfi sínu lausu.

Má búast við nokkrum breytingum í stóru húsunum strax næsta haust.

FERMINGARTILBOÐ

computer.is

www.computer.is

Góð leikjavél

með Intel Core 2 Duo E6750, 2.67 GHz órgjörva Windows Vista Home Premium
2 GB vinnsluminni
500 GB SATA2 disk
22" LCD skjá
3.1 hátalarakerfi og GeForce 9600GT 256 MB skjákerfi

129.500

Góður leikjatur

með Intel Core 2 Duo E6750, 2.67 GHz órgjörva Windows Vista Home Premium
2 GB vinnsluminni
500 GB SATA2 disk og GeForce 9600GT 512 MB skjákerfi

89.900

Alvöru fartölva

LENOVO THINKPAD R61 vinda Intel Core 2 Duo T7100
120 GB harður diskur
1 GB vinnsluminni
Windows XP Pro
14,1" skjá
2,5 kg

149.900

Sjónvarpsflakkari

3.5" Media Player þving með LCD skjá fyrir EDE harða disk frá König
Vinsælu Mobplay Media Player sjónvarpsflakkarnir komnir aftur

12.825

HD sjónvarpsflakkari

DWCO TVLE M4 1005H High Definition, SATA
Til að tengja 3.5 tommu
SATA harða disk í USB2.0, RJ45, DVI tengi eða sjónvarp

34.900

500 GB Western Digital

SATA2
16 MB biðminni

8.900

500 GB flakkari

iMicro USB 2.0 hýsing með Western Digital 500 GB hörðum disk

13.500

Stórir diskar í litlum umbúðum

2.5" hýsing fyrir USB 2.0
Western Digital Passport, þunn og meðferlig gagnahýsing

160 GB 12.900
250 GB 19.900

Samsung S73 stafræn myndavél

7.2 Mega-píxlar
2.5" LCD skjár
2x aðdráttur
5x stafrænn aðdráttur

9.990

Stóra tölvaorðabókin

byðir á milli 9 tungumála. Vítules texta úr öllum Windows hugbúnaði.

9.900

Sennheiser HD-515

Óflug og þægileg heymartól með bassa sem nær niður í 15 Hz og sérstílltu hjoðkerfi sem varpar hjoðinu beint til eyrnanna

7.900

Logitech G5

Frábær leikjámús með stillanlega þýngd og næmleika

5.605

Acer 22" breiðtjalds LCD

5 ms með D15 og DVI tengjum
1680 x 1050 upplausn

23.900

Creative T3100 2.1 hátalarakerfi

Stórkostleg hátalarahönnun!

5.900

GeForce 9600GT

Gigabyte GeForce 9600GT, 512 MB DDR3, 2DVI/HDMI/PC Express

17.900

Minnislyklar

Super Talent USB minnislyklar í reiklu Staarvelli

2 GB 1.950
4 GB 2.900
8 GB 5.605

Þráðlaust talnalyklaborð

Fullkomin lausn fyrir fartölvunotendur

2.500

Hreinsisprey

Fyrir fartölvur og flatskjá (LCD/TFT/Plasma)
85 ml

1.378

Geisladiskataska fyrir 200 diska

990

FM sendir

FM-sendir fyrir MP3 spilara. Hústaðu á upphaldstónlistina á MP3 spilaranum í gegnum stereohátalarakerfið í bílsnum þínum

3.500

USB VoIP sími

Þráðlaus USB VOIP netsími með stórum skjá, tilvalinn á Skype

5.605

25x CD diskur

Fujifilm S2X CD diskur, áprentanlegir
700 MB
25 stk. hókur

1.235

25x DVD diskur

Fujifilm 16X DVD diskur, áprentanlegir
4.7 GB
25 stk. hókur

2.900

Gjafabréf með upphæð að eigin vali!

www.computer.is

MUNDU AÐ PANTA FYRST Á WWW.COMPUTER.IS AÐUR EN ÞÚ SÆKIR :-)

Skipholt 50c - Sími: 582 6008

SOLON

kaffi & bistro

Kaffi - Kökur - Pasta - Salöt - Fiskur
Heilsumatseðill - Smáréttir - Veislur
Listýningar - Lifandi músik

www.solon.is